

NUORTEN ASUMISEN YTIMESSÄ

Moniammatillisen työryhmän jalkauttaminen nuorten asuintaloon

Hanna Lind
Opinnäytetyö, kevät 2015
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Sosiaalialan koulutusohjelma
Sosionomi (AMK)

TIIVISTELMÄ

Lind Hanna. Nuorten asumisen ytimessä. Moniammatillisen työryhmän jalkauttaminen nuorten asuintaloon. Helsinki, kevät 2015, 46 s, 4 liitettä.
Diakonia-ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma, sosionomi (AMK).

Tämä opinnäytetyö toteutettiin kehittämistyönä yhteistyössä Järvenpään kaupungin kanssa. Opinnäytetyön tavoitteena oli koota moniammatillinen työryhmä, jonka avulla mahdollisesti voitaisiin varhaisemmassa vaiheessa puuttua nuorten asumishaasteisiin. Näitä haasteita ovat muun muassa häätö ja asunnottomuus.

Lähtökohtana oli hyödyntää jo olemassa olevia verkostoja sekä luoda toimintaa, jossa palvelut ja työntekijät vietäisiin konkreettisesti nuorten luokse. Käytin etsivän työn jalkautuvaa työmallia kehittäessä toimintaa.

Kehittämishankkeen avulla luotiin nuorten asuttaman kerrostalon asukastiloihin asukaspäivystys. Moniammatillinen verkostotyö lisääntyi työntekijöiden keskuudessa ja jalkautuvalla palveluohjauksella päästiin lähelle nuoria; antamaan apua ja ohjausta asumisen haasteisiin sekä ohjaamaan muiden tarvittavien palveluiden piiriin. Moniammatillisessa verkostossa oli mukana etsivä nuorisotyö, aikuissosiaalityö sekä talon käytössä oleva asumisohjaaja.

Kehittämistyössä päästiin sille asetettuun tavoitteeseen. Saatiin muodostettua työryhmä, joka jalkautettiin nuorten asuttaman kerrostalon asukastiloihin. Asukaspäivystys toimi avoimien ovien periaatteella, jonne saattoi tulla ilman ajanvarausta. Työryhmän avulla pystyttiin puuttumaan asumisen haasteisiin entistä tehokkaammin ja aiempaa varhaisemmassa vaiheessa. Opinnäytetyöni tavoitteita arvioitiin ryhmähaastattelemalla mukana olleita työntekijöitä. Työryhmä koki tämänkaltaisesta työmallista olevan hyötyä. Nuorten asumisen haasteisiin päästiin puuttumaan aikaisemmin. Työryhmää jäi mietityttämään, kuinka saada ne asukkaat palveluiden piiriin, jotka eivät asukaspäivystyksessä näyttäneet tarpeesta huolimatta.

Opinnäytetyöni osoitti, että tämänkaltaisen työskentelymalli mahdollistaa varhaisen puuttumisen asumisen haasteisiin aiempaa paremmin.

Asiasanat: etsivä nuorisotyö, syrjäytynyt nuori, palveluohjaus, moniammatillinen verkostotyö, kehittämistyö

ABSTRACT

Lind, Hanna. Center of young adults' living. An outreaching multiprofessional network group walking into the young adults' dwelling house.

Language: Finnish. Helsinki, spring 2015. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services. Degree: Bachelor of Social Services.

The dissertation has been created in co-operation with Järvenpää City. The aim of this thesis was to create a multi-professional support group who are able to identify and support young adults' living situation, where eviction and homelessness are a few of the challenges.

The starting point was to utilise the existing networks and create activities where services and youth workers meet the young adults in person. I utilised the outreach youth work model when developing the activities.

I succeeded with my aims of the development work for young adults. Part of the development project was to create clinics at the apartments where the young adults were living. Part of the multi-professional network was an outreach youth worker, a social worker for young adults and a housing counselor.

The expansion of multi-professional networks and concrete service guidance helped to get to the heart of the matter and close to the young adults more efficiently, where support and guidance were offered to those having living challenges, as well as other support needed. Part of my research process I evaluated employees of the network who took part of the group-interviews. I gathered from the group that this working model as beneficial for young adults, and that the work groups were able to address living inequalities and challenges more efficiently from the early stages. The work group is still reflecting how to engage young adults that were not actively involved in the clinics.

My dissertation demonstrated that that this sort of working model will enable better intervention at the early stage to address living challenges that young adults may face.

Keywords: Outreach youth work, marginalised young person, service guidance, multiprofessional network, development work

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 NUOREN SYRJÄYTYMINEN	6
2.1 Nuoruuden kulku	8
2.2 Nuorten asuminen	9
2.3 Asumisen haasteet	10
2.4 Nuoren arjenhallinnan haasteita	13
3 ETSIVÄ NUORISOTYÖ	16
3.1 Moniammatillinen verkostotyö etsivässä työssä	18
3.2 Palveluohjaus etsivässä työssä	19
4 KEHITTÄMISTYÖN TOTEUTTAMINEN	22
4.1 Suunnittelutyö	24
4.2 Toimintaympäristön kuvaus	25
4.3 Projektin aikataulu	26
4.4 Palaverit tärkeänä osana projektia	27
4.5 Pihatalkoot nuorille asukkaille	28
4.6 Asukaspäivystys nuorten avuksi	29
4.7 Markkinointi	30
5 KEHITTÄMISHANKKEEN ARVIOINTI	31
6 JOHTOPÄÄTÖKSET	34
7 POHDINTA	37
LÄHTEET	41
LIITE 1 Talkoomainos joka talouteen	44
LIITE 2 Kotiin jaettava mainos 1	46
LIITE 3 Ovimainos	47
LIITE 4 Kotiin jaettava mainos 2	48

1 JOHDANTO

Nuorten syrjäytyminen ja elämänhallinnan puutteellisuus on ollut esillä viime aikoina niin mediassa kuin päättäjien puheissa. Syrjäytymisellä tarkoitetaan kasautunutta huono-osaisuutta, jossa yhdistyvät pitkäaikainen tai usein toistuva työttömyys, toimeentulo-ongelmat ja elämänhallinnan, kuten asumisen ongelmat (Myrskylä 2012, 2.)

Työskennellessäni Järvenpään kaupungin etsivänä nuorisotyöntekijänä 2013–2014 nousi työelämästä tarve lähestyä nuorten asumisen haasteita uusin keinoin. Nuorten asumisessa oli nähtävissä haasteita liittyen toimeentuloon, asumiseen sekä elämänhallintaan.

Lähestyin aihetta työntekijä-näkökulmasta, kuinka näitä nuoria voisi paremmin auttaa heidän haasteissaan asumisen suhteen. Lähdin kartoittamaan verkostotyöntekijöiden näkemyksiä nuorten kokemista haasteista, jotka liittyivät heidän elämänhallintansa haasteisiin. Näkemykset vastasivat omia ajatuksiani avun kohdentamisesta.

Kokosin moniammatillisen työryhmän hyödyntäen jo olemassa olevaa verkostoa. Moniammatillisessa työryhmässä olivat mukana etsivä nuorisotyö, aikuisosiaalityö ja talon käytössä oleva asumisohjaaja. Moniammatillinen työryhmä aloitti nuorten asuintalossa asukaspäivystyksen joka toinen viikko. Päivystys toimi avoimien ovien periaatteella, jolloin kuka tahansa sai tulla tapaamaan työntekijöitä ilman erillistä ajanvarausta. Kehittämistyöstäni hyötyivät talon asukkaat sekä moniammatillinen työryhmä. Tavoitteena oli varhaisempi avun tarjoaminen nuorten asumisen haasteisiin, kuten häätö ja asunnottomuus. Opinnäytetyöni tavoitteita arvioin työntekijöille kohdennetun ryhmähaastattelun avulla. Olen tarkoituksella rajannut opinnäytetyöni sekä toteuttamani hankkeen koskemaan vain nuorten asumisen haasteita sekä sitä, kuinka niihin voitaisiin puuttua aiempaa varhaisemmassa vaiheessa.

2 NUOREN SYRJÄYTYMINEN

Syrjäytymiselle on nähtävissä altistavia tekijöitä, kuten sukupolvilta siirtyvä huono-osaisuus ja vanhempien toimeentulo-ongelmat. Huostaanottojen, mielenterveysongelmien, rikollisuuden, kouluttamattomuuden ja toimeentulo-ongelmien riskit ovat suuremmat nuorilla, joiden vanhemmat ovat olleet pitkäaikaisia toimeentulotuen asiakkaita (Nuorista Suomessa 2014,13).

Nuorten huono-osaisuus ja elämänlaatuun liittyvät haasteet ovat usein yhteydessä koulutukselliseen epäonnistumiseen. Kun nuori putoaa koulutuksesta, voidaan käyttää termiä syrjäytymisvaarassa oleva tai syrjäytynyt nuori. (Vehviläinen 2002, 78.) Lisäksi syrjäytymisellä tarkoitetaan kasautunutta huono-osaisuutta, jossa yhdistyvät pitkäaikainen tai usein toistuva työttömyys, toimeentulo-ongelmat ja elämänhallinnan, kuten asumisen ongelmat (Myrskylä 2012, 2).

Nuorten syrjäytyminen ja elämänhallinnan puutteellisuus on ollut esillä viime aikoina niin mediassa, kuin päättäjien puheissa. Valtakunnallisella tasolla nuorten syrjäytyminen on asia joka puhuttaa eri tahoja. Syrjäytymisestä puhuttaessa voidaan tarkoittaa myös sitä, että nuori ajautuu syrjään sosiaalisista suhteista. Syrjäytyminen voi tapahtua joko asteittain tai rajuna pudotuksena elämänhallinnan kadotessa (Juvonen 2010, 11–12).

Nuorten syrjäytymisestä Suomessa on puhuttu ainakin 1980-luvulta lähtien. Nuorten kohdalla yhteiskunnassa puhutaan enemmänkin syrjäytymishuolesta, joka paikantuu poikkeavan käyttäytymisen lisäksi erityisesti hyvinvointivaltiolle kuuluvien integraatiotehtävien ulkopuolelle sekä kasvatustieteen näkökulmasta normaalina pidettävästä kasvusta ja kehityksestä. Nuorten kohdalla saatetaan usein ajatella, että erilaiset ongelmat kuuluvat normaaliin kasvun- ja kehityksenvaiheisiin eikä niinkään syrjäytymisen riskeihin. (Nuorten syrjäytyminen 2013, 7, 56). Nuorten syrjäytyminen on moniulotteinen ja vaikeaselkoinen kokonaisuus. Eduskunnan tarkastusvaliokunnan julkaisussa vuonna 2013 todetaan, että nuorten syrjäytymisen ehkäisy on osoittautunut vaikeaksi tehtäväksi.

Syrjäytyneitä 15–29 -vuotiaita nuoria oli vuonna 2010 yhteensä noin 51 341. Tämä on noin 5 prosenttia kaikista tämänikäisistä nuorista. (Myrskylä 2012,2.) Nuorten yhteiskuntakuu-raportista selviää että valtiontalouden tarkastusviraston mukaan yhden syrjäytyneen nuoren kansantulon menetys on noin 700 000 euroa (vuoden 2007 rahassa), jos nuoren syrjäytyminen kestää koko ennustettavissa olevan työiän, noin 40 vuotta. Julkisen talouden puolella vastaava menetys on n. 430 000 euroa. Kustannukset ovat laskettu menetetyistä työpanoksesta sekä hoito- ja etuuskuluista. Jos nuori jää 30-vuotiaana työkyvyttömyyseläkkeelle, on hänen menetetyn työpanoksen hinta yli 1,5 miljoonaa euroa. Vuonna 2008 jäi työkyvyttömyyseläkkeelle 16–34-vuotiaita lähes 4000 nuorta, joiden työpanoksen menetys kustantaa yhteiskunnalle 6,6 miljardia euroa. Laskelmissa käytettiin vertailukohtana 65-ikävuoteen ulottuvia työuria. Menetettyjen työpanosten lisäksi hoitokustannukset olivat 2,5 miljardia euroa. (Nuorten yhteiskuntakuu 2013, 19.) Yhteiskunnallisten kustannusten lisäksi nuoren ja nuoren läheisten henkinen kärsimys on asia mitä ei voi rahassa mitata (Aaltonen, Ojanen, Vihunen & Vilén 1999, 362).

Nuorisotutkimusseura ja Terveiden- ja hyvinvoinnin laitoksen tekemän yhteistutkimuksen (Aaltonen, Berg & Ikäheimo 2014) tarkastelussa oli syrjäytymisvaarassa olevien nuorten aiheuttamat kustannukset terveydenhuollossa. Tutkimuksen tarkastelun kohteena olivat 1982–1984 syntyneet helsinkiläiset nuoret vuosina 2006–2011. Tässä tutkimuksessa syrjäytyneeksi katsottiin, jos ei ollut toisen asteen ammatillista tutkintoa, ei työelämässä tai opiskelemissa, ei suorittamassa varuskuntapalvelua tai ei ole kotona hoitamassa lapsia. Pitkään sairauslomalla olleet rajattiin pois tutkimuksesta. Tuloksena tässä kontekstissa olivat syrjäytyneen tai syrjäytymisvaarassa olevan nuoren terveydelliset kustannukset, jotka ovat lähes seitsenkertaiset muihin nuoriin nähden. Syrjäytyneillä nuorilla kustannuksia nostivat lääkitykset, osastojaksot, ja erityissairaanhoidon palvelut. Suurimpia terveydellisiä ongelmia olivat mielenterveys- ja päihdepuolella.

Koska syrjäytyminen on moniulotteinen ilmiö, tarvitaan siitä poispääsemiseksi monia samanaikaisia palveluita. Apua hakeva nuori joutuu usein asioimaan usean eri luukun eli työntekijän ja viraston kanssa. Valmiiksi jo huonossa kun-

nossa olevan nuoren voimavarat usein loppuvat ja asioiden hoito jää kesken, ongelmat kasaantuvat, jolloin voidaan puhua jo syrjäytyneestä nuoresta tai syrjäytymisvaarassa olevasta nuoresta. (Nuorten syrjäytyminen 2013, 6.)

Nuoren syrjäytymisen ymmärtämisessä pitäisi ottaa huomioon sen hetken hyvinvoinnin vajeet ja niiden kasaantuminen, mutta myös aikaisempien elämäntaiheiden rooli. Syrjäytymisen suojaavina tekijöinä voidaan pitää muun muassa läheisiä ihmissuhteita, oikea-aikaista puuttumista, harrastusmahdollisuuksia sekä kokemusta omasta pärjäämisestä. (Terveysten ja hyvinvoinnin laitos 2015b).

2.1 Nuoruuden kulku

Lyytisen mukaan yksi keskeisemmistä kehityskuluista nuoruudessa on irtautuminen lapsuuden perheestä, jolloin nuori itsenäistyy ja muuttaa pois kotoa. Toinen keskeinen kehityslinja on, jolloin nuoren itsenäisyys kasvaa, ja hän tulee taloudellisesti riippumattomaksi vanhemmistaan. Nuori mahdollisesti siirtyy työelämään, solmii parisuhteen ja perustaa perheen. Nuoruudesta puhuttaessa on helpompi määrittää nuoruuden alkaminen kuin loppuminen, joka on aina yksilöllinen. (Nurmi 2008, 257.) Nuoruutta ohjaa eri instituutioiden tuomat ikävaatimukset, koulut määrittelevät missä iässä ja millaisia vaihtoehtoja nuorelle tarjotaan koulutuksen puitteissa. Nuorten on tehtävä isoja päätöksiä tulevaisuutensa suhteen jo heti peruskoulun jälkeen koskien ammatinvalintaa. (Nurmi 2008, 265.)

Onnistuminen ikäsidonnaisissa haasteissa luo hyvän pohjan myönteisen minäkuvan muodostumiselle ja identiteetille. Ihmisen käsitys itsestään luo pohjaa sille, miten hän myöhemmässä vaiheessa suuntaa omaa elämäänsä. Nuorten valintoja ohjaa vanhemmilta saadut toimintamallit, muiden nuorten toiminta ja mediasta saadut mallit ja vihjeet. (Nurmi 2008, 266–267.)

Nuorisolaissa nuoresta puhuttaessa kyseessä on alle 29-vuotias nuori. (Nuorisolaki 2§ 2015). Suomessa vuonna 2013 on ollut 18–29-vuotiaita yhteensä 812 692 (Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos 2015a).

2.2 Nuorten asuminen

Lapsuudenkodista poismuuttamista voidaan pitää yhtenä nuorten itsenäistymisen merkinä, vaikkakin nuoret itse voivat ajatella asiasta toisin. Nuoret tytöt muuttavat useasti aiemmin pois kotoa kuin pojat. Selittäväenä tekijänä voidaan pitää tyttöjen nuorempana aloitettua parisuhdetta. Syitä muuttoon voi olla myös opiskeluihin lähteminen toiselle paikkakunnalle. Yhteiskunta tukee nuorten itsenäistymistä muun muassa opintotuen, asumistuen ja työttömyysturvan avulla. (Kilpeläinen, Kostiainen & Laakso 2015, 17.)

Vertailun mukaan suomalaiset nuoret muuttavat lapsuuden kodista muita eurooppalaisia aiemmin. Esimerkiksi Maltalla ja Italiassa lähes kaikki alle 25-vuotiaat asuvat vanhempiansa luona, kun taas Suomessa kotoa pois muuttaminen tapahtuu usein 18–20 ikävuoden välillä (Nikander 2009).

Nuorten asumiseen kohdennetusta tutkimuksesta Toiveet ja todellisuus- nuorten asuminen 2014 (Kilpeläinen & Kostiainen & Laakso 2015) haastateltiin 1200 kantaväestöön kuuluvaa 18–29-vuotiaasta nuorta sekä 150 ensimmäisen polven maahanmuuttajaa ja 50 toisen polven maahanmuuttaja taustaista nuorta. Tämän tutkimuksen mukaan yleisimmin nuoret asuvat yksin tai avoliitossa. Viidenes tutkimukseen osallistuneista nuorista asui kotona. Kotona asumiseen suurin syy oli taloudellinen näkökulma eli asumisen edullisuus. Enemmistö oli tyytyväisiä tähän ratkaisuun ja koki asumisen lapsuudenkodissa mielekkäänä ja turvalisena.

Järvenpään kaupungilla ei ole erikseen nuorille kohdennettuja vuokra-asuntoja. Järvenpäässä sijaitsee Nuorisosäätiön ja Nuorisoasuntoliiton hallinnoimia vuokra-asuntoja. (Järvenpään kaupunki i.a). Nuorisosäätiön asuntoihin voi hakea 18–29-vuotias työssä oleva tai työelämäänsä hakeutuva nuori (Nuorten syrjäyty-

minen 2013). Nuorisoasuntoliiton asunnot ovat tarkoitettu 18–29-vuotiaille nuorille. Ensisijaisesti asunnot ovat tarkoitettu työssä oleville tai työelämään hakeutuville nuorille. (Nuorisoasuntoliitto 2014 c.) Vuonna 2013 Järvenpäässä on ollut 18–29-vuotiaita yhteensä 6172. Järvenpäässä on asukkaita vuonna 2013 ollut yhteensä 39 953. (Järvenpään kaupunki i.a.)

Järvenpään kaupungin sosiaalitoimen tai mielenterveys- ja päihdetyön kautta on mahdollisuus hakeutua tuetun asumisen piiriin, jolloin nuorelle asujalle ostetaan tukihenkilön kohdennetut palvelut tai tuettu asuminen asumisyksikköön. (Järvenpään kaupunki i.a.)

Haastavampaan asuttamiseen on Järvenpään kaupungilla olemassa NASU nuorten asumisohjaus-hanke, jossa osa-aikainen työntekijä auttaa nuorta löytämään tarpeittensa mukaisen asunnon. Haastavammalla asuttamisella tarkoitetaan niitä nuoria, joilla on vaikeuksia saada asuntoa ilman apua. Asunnon saamista voi hankaloittaa esimerkiksi menetetyt luottotiedot, asunnottomuus tai terveydellisen ongelmat. Vuoden 2013 lopussa Järvenpäässä oli tilastoituna 20 alle 25-vuotiasta nuorta, jotka olivat asunnottomia. Yhteensä asunnottomia Järvenpäässä oli 34. NASU-hankkeen avulla on saatu autettua useita nuoria saamaan apua asumiseen tai asunnon saamiseen. Hanke päättyy kesäkuussa 2015, jos jatkorahoitusta ei saada. (Vesterinen 2015.)

2.3 Asumisen haasteet

Suurimmalla osalla nuorista asuminen sujuu ongelmitta. Osalla nuorista haasteita asunnottomuuden lisäksi tuottavat puutteelliset arjenhallintataidot kuten epärealistinen käsitys omista asumisen taidoista, maksuhäiriöt, päihderiippuvuus sekä mielenterveysongelmat. (Nuorten syrjäytyminen 2013.)

Ennaltaehkäisevästi asumiseen ja elämänhallintaan panostava työ säästää kunnan rahoja. Yhden hädätyn nuoren hinta kaupungille on suuri, puhumatta-
kaan työntekijöiden käyttämästä lisäajasta häätöön liittyvissä asioissa ja hätämajoituksen järjestämisestä. Helsingissä yhden nuoren häätö maksaa 5000 -

20000 €, riippuen siitä, joudutaanko tarjoamaan väliaikaismajoitusta, tarvitaanko raivaussiivousta tai lukkojen vaihtoa (Vantaan kaupunki i.a.) Kunnalla ei ole velvollisuutta huolehtia uuden asunnon järjestämisestä hädetylle nuorelle, ellei kysymyksessä ole välittömässä sosiaalihuollon palvelujen tarpeessa olevasta henkilöstä, kuten avuton vanhus, vammainen, vakavasti mielenterveysongelmainen henkilö tai alle 18-vuotias lapsi. (Takuusäätiö i.a).

Toiveet ja todellisuus – nuorten asuminen 2014 tutkimuksesta selviää, että haasteita nuorten asumiseen tuottavat liian korkea vuokrataso, kilpailu asunnoista ja korkeat takuuvuokrat. Seitsemän prosenttia vastanneista nuorista kokee tulleen syrjityksi asunnonhaku tilanteessa joko iän, sukupuolen, elämäntilanteen, etnisen taustan, ulkomaalaisuuden tai lemmikkieläimien vuoksi. Huomattavan suuri joukko kyselyyn vastanneista nuorista, viisi prosenttia, on ilmoittanut olleensa asunnottomana. Asunnottomana olleista nuorista hieman yli puolet on ollut miehiä. Tämä poikkeaa yleisestä asunnottomuustilastosta, jossa reilu enemmistö on miehiä. (Kilpeläinen ym. 2015, 76–78.)

Samasta tutkimuksesta selviää myös, että maahanmuuttajataustaiset vieraskieliset nuoret ovat kantaväestöä heikommassa asemassa asunnonhaku tilanteessa. Kolmannes syrjintää kokeneista nuorista ovat vieraskielisiä. Tämä on selvästi suurempi osuus kuin heidän osuutensa kokonaisuudessaan tässä kyselyssä. Vieraskielistä nuorista suurempi osa on ollut asunnottomana kuin kotimaisia kieliä puhuvista nuorista. Asunnottomuus on kohdistunut erityisesti Afrikan ja Lähi-idän kielisiin nuoriin. Asunnottomuusjaksot ovat olleet heillä myös kantaväestöä pidempiä. (Kilpeläinen ym. 2015, 80–81.)

Lahdessa tehdyn Nuorisoasuntoliiton Nuorten asunnottomuuden ennaltaehkäisyhankeen ja aikuissosiaalityön kehittämishankeen (SOSII) teettämän kyselyn tuloksista voidaan hyvin päätellä, että nuorten asuttamiseen pitää kiinnittää huomiota. Kyselyyn osallistui 44 työntekijää ja 71 nuorta. Yli puolet vastanneista työntekijöistä toi esille tarpeen asumisneuvonnasta, matalan kynnyksen palveluista, jossa huomioitaisiin asuminen. Palveluissa olisi tärkeää pystyä huomaamaan signaalit jotka viestivät ongelmista. Tarvetta olisi henkilökohtaiselle tuelle, nuorten rinnalla kulkemiselle sekä jalkautuvalle työlle, joka vietäisiin nuoren ko-

tiin. (Nuorisoasuntoliitto 2014 a.) Nuoret itse nostivat suurimmiksi haasteiksi asunnon saamiseen raha-asiat, hinta-tason, sekä iän ja luottotiedot. Asunnottomaksi nuorten keskuudessa oli jouduttu muun muassa taloudellisten vaikeuksien, vuokratäristien ja oman vastuuttomuuden vuoksi. (Nuorisoasuntoliitto 2014 a.)

Nuorten asumisen haasteisiin on herätty ja monissa nuorille kohdennetuissa asuintaloissa ja – alueilla on tarjolla asumisohjausta. Tällä hetkellä kolmeksi vaikuttavimmaksi tukimuodoksi nostetaan matalan kynnyksen tuki, jolla tarkoitetaan mahdollisimman yksinkertaisesti lähestyttävissä olevia palveluita. Kokonaisvaltainen tuki, jolloin nuorella on asumisen tukemisen lisäksi käytössä monia muitakin työmuotoja jotka usein rakentuvat koulutuksen, työn ja vapaa-ajan tukemisen ympärille. Kolmanneksi nostetaan etsivän nuorisotyön malli, jossa etsivän työn työtapana kannattelee nuorta monella eri elämänalueella, myös asumisessa. (Kilpeläinen ym. 2015, 89.)

Lisää vastaavankaltaisia hankkeita on ollut muun muassa Espoossa, Sininauhasäätiön Asunto ensin -hanke, jossa on lähestytty elämänhallinnallisia haasteita asunnon kautta, jossa ihmiselle järjestetään ensin asunto ja sitten tuki ja apu hänen tarvitsemisissaan asioissa. Asunto ensin- hankkeessa on havaittu tärkeäksi yhdistää sosiaalitoimen tietämys asiakkaan kokonaistilanteesta liitettyinä asuntoimeen joka vastaa asukasvalinnoista. Varhainen puuttuminen on ollut helpompaa ja hädöiltä on pystytty välttymään aikaista paremmin. Jalkautuva sosiaalityö on ollut yksi toimintamuoto tässä hankkeessa (Asunto ensin 2014.)

Kehittämistyöni oli linjassa hallituksen jatkaman pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishjelmaa PAAVOII 2012–15. Vähentämishjelman tavoitteena on poistaa pitkäaikaisasunnottomuus vuoteen 2015 mennessä, vähentää pitkäaikaisasunnottomuuden riskiä ja tehostaa toimenpiteitä asunnottomuuden ehkäisyyn (Asunto ensin 2014). Nuorisoasuntoliitto on osana PAAVOII ohjelmaa omalla Nuorten asunnottomuuden ennaltaehkäisy (2012–2015)- hankkeellaan. Tässä valtakunnallisessa hankkeessa pyritään kokoamaan nuorten asunnottomuuden ja syrjäytymisen kanssa työskentelevät tahot yhteen. Tällä tavoin voidaan käyttää yhteistä asiantuntemusta paremmin hyödyksi ja luoda uusia palve-

lumalleja ja voidaan lisätä volyymia nuorten palveluissa (Nuorisoasuntoliitto 2014 b).

2.4 Nuoren arjenhallinnan haasteita

Nuoren arjenhallinnan haasteita on nostettu esiin eduskunnan tarkastusvaliokunnan julkaisussa nuorten syrjäytymisestä vuonna 2013, kuten edellisessä kappaleessa totesin. Kuvaan tässä kappaleessa hieman laajemmin nuorten arjenhallinnan haasteita, maksuhäiriöitä sekä mielenterveys- ja päihdeongelmia.

Arjenhallinta on käsitteenä lähellä elämänhallintaa, jolloin voidaan puhua siitä, että ihminen kykenee itse ottamaan vastuuta omasta elämästään ja sen kuluista. Arjenhallinta, tunne siitä, että on pystynyt vaikuttamaan omaan elämäänsä, arjen kulkuun, lisää nuoren hyvinvointia. Arjenhallinta voidaankin määritellä niin, että nuorella on vahva tunne siitä, että tämä pystyy itse tekemään omaa elämäänsä koskevat valinnat ja ratkaisut sekä vaikuttamaan niihin haluamallaan tavalla. Nuoret itse nostavat arjenhallinnan sisällöksi arkirutiineista selviytymisen, talouden hallinnan, terveydelliset seikat, kuten mielenterveydelliset häiriöt, syömisen ja liikunnan merkityksen sekä päihteiden käytön. Tärkein on arjen mielekkyyden kokeminen. Jos nuoren arjenhallinnan taidot ovat puutteelliset voi puutteellisuus näyttäytyä maksuhäiriömerkintöinä, pitkäaikaisena toimeentulotukena, lisääntyneenä päihteiden käyttönä ja mielenterveyden häiriöinä, jotka vakavimmillaan voivat johtaa nuoren itsemurhaan. (Etusivu verkkolehti, 2012 a.)

Maksuhäiriöisten henkilöiden määrä on noussut vuodesta 2009 lähtien. Maksuhäiriöisten määrää ei ole saatu pysähtymään pitkään jatkuneen taantuman vuoksi. Tällä hetkellä luottotietonsa menettäneitä henkilöitä on noin 367 000. Noin joka kymmenes alle kolmekymppinen on menettänyt luottotietonsa. Alle 25-vuotiaita maksuhäiriömerkinnän saaneita henkilöitä on jo 40 000. (Nuorisoasuntoliitto 2015 a.)

Suurin osa maksuhäiriömerkinnöistä muodostuu internetin kautta tilatuista ostoksista, maksamattomista vuokrista, puhelinlaskuista sekä kulutusluotoista. Valtaosa maksuhäiriöisistä nuorista on miehiä. (Nuorista Suomessa 2014.)

Nuorten perinnässä olevat saatavat ovat yleensä pieniä, mutta vaikuttavuudeltaan suuria. Merkintä luottorekisterissä vaikuttaa useaan arjen kannalta oleelliseen asiaan kuten asunnon- tai lainan saamiseen, tai vaikkapa puhelinliittymän avaamiseen. Maksuhäiriömerkintä voi olla yksi syy nuoren syrjäytymiselle. (Nuori.fi i.a.)

Nuorten yleisempiä päihteitä ovat tupakka, alkoholi sekä kannabis ja näiden sekakäyttö. Lääkkeiden väärinkäyttö sekä lääkkeiden ja alkoholin yhdistäminen päihtymistarkoituksessa on lisääntynyt. Tilastoissa alkoholin ja tupakan käyttäminen on vähentynyt nuorilla kun taas kannabiksen käyttö on lisääntynyt. (Nuorista Suomessa 2014, 47.) Täysi-ikäisten nuorten säännöllinen, humalanhakuinen alkoholin käyttö on lisääntynyt vuosien saatossa. Erityisesti nuorten naisten juominen on kasvanut merkittävästi 1990-luvulta. (Terveyden- ja hyvinvoinnintaitos 2011, 43.)

WHO:n määrittelee päihteiden käytön kolmeen eri tasoon. Primaaritasoon, johon lasketaan raittiit, alkoholia satunnaisesti käyttävät kohtuukäyttäjät. Sekundaaritasoon, johon lasketaan päihteiden suurkuluttajat sekä kolmanneksi tertiaritasoon, jolloin puhutaan kuntoutusta ja hoitoa vaativasta päihderiippuvuudesta. (Kettunen, Ihalainen & Heikkinen 2001, 153.)

Vakavasta päihdeongelmasta kärsivällä nuorella hämärtyy todellisuudentaju sekä arjenhallinta. Nuoren sosiaaliset ongelmat kasaantuvat aiheuttaen esimerkiksi työstä tai koulusta poisjäämistä, asunnottomuutta, sekä katkenneita ihmissuhteita. Runsas päihteiden käyttö altistaa syrjäytymiselle. (Kettunen ym. 2001, 156.)

Mielenterveyden häiriöt voivat vaikuttaa nuoren asumiseen. Nuoren kyky huolehtia jokapäiväisistä toiminnoista heikkenee, jolloin esimerkiksi kyky huolehtia vuokranmaksusta tai vaikkapa roskien viemisestä voi olla ylitsepääsemätöntä.

Vakavimmissa tapauksissa nuori ei kykene liikkumaan kotoaan, jolloin on tärkeää että palveluita voidaan viedä nuoren saataville. Nuoruus kehitysvaiheena on keskeinen puhuttaessa myöhemmän iän terveydestä, elintavoista ja mielenterveydestä. Monet mielenterveyden häiriöt ilmaantuvat ensikerran nuoruudessa, laajoissa väestötutkimuksissa selviää, että noin puolet aikuisiän mielenterveyden häiriöistä on ilmennyt ennen 14 vuoden ikää ja noin kolme neljästä ennen 24. ikävuotta. (Marttunen, Huurre, Strandholm & Viialainen 2013, 10.)

Mielenterveyden häiriöt ovat yleisiä. Yleisimpiä nuorilla ilmeneviä mielenterveyden häiriötä ovat mieliala-, ahdistuneisuus-, käytös- sekä päihdehäiriöt. Mielenterveyden häiriöissä tyypillistä on että nuorella voi olla samanaikaisesti kaksi tai useampi häiriö. (Marttunen ym. 2013, 11.)

3 ETSIVÄ NUORISOTYÖ

Etsivän nuorisotyön juuret juontavat 1960-luvulle, jolloin lähdettiin kokeilemaan uudenlaista nuorisotyön muotoa Suomessa huumeiden ja jengiytymisen saavuttaessa Suomen kadut. Työmuodon ideologia oli mennä sinne missä nuoret olivat, eli kadulle. (Kaartinen-Koutaniemi 2012, 15–17.)

Kuntien nuorisotyön rinnalle aloitettiin etsivä nuorisotyö valtionavustuksen tukemana vuonna 2008, jonka myötä tuli voimaan lainsäädäntö etsivästä nuorisotyöstä vuonna 2011. Uuden nuorisolain seurauksena kunnilla on mahdollisuus omien tarpeiden puitteissa järjestää etsivää nuorisotyötä joko valtionavustusten tukemana, ostopalveluna tai kunnan omalla rahalla. Nuorisolaki ei velvoita kuntia järjestämään tätä palvelua, mutta se on otettu käyttöön suurissa osissa Suomen kuntia. Etsivän nuorisotyön tavoitteena on löytää apua tarvitsevat alle 29-vuotiaat nuoret, jotka ovat jääneet työmarkkinoiden tai koulutuksen ulkopuolelle (Alanen & Kotkavuori, 2014, 15.)

Vuonna 2011 voimaan tullut lakimuutos (Laki nuorisolain muuttamisesta 693/2010) nuorisolaissa mahdollistaa kunnat järjestämään etsivää nuorisotyötä joko opetus- ja kulttuuriministeriön tuella, itse tai ostopalveluna.

Nuorisolain 7 b § mukaisesti:

”Etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa hänet sellaisten palveluiden ja muun tuen piiriin, jolla edistetään hänen kasvuaan ja itsenäistymistään sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille. Etsivää nuorisotyötä tehdään ensisijaisesti perustuen nuoren itsensä antamiin tietoihin ja hänen omaan arvioonsa tuen tarpeesta.

Etsivää nuorisotyötä on lähdetty kehittämään nuorten ja eri viranomaistahojen tarpeista. Kynnystä on pystytty madaltamaan niin, että asiakkuuteen on helppo

tulla. Nuori voi itse hakeutua palvelun piiriin. Nuoren voi ohjata etsivän työn piiriin myös vanhemmat, sukulaiset tai jo olemassa oleva viranomaisverkosto (Alanen & Kotkavuori 2014, 14.)

Etsivän nuorisotyön asiakkaana voi olla jokainen 16–29-vuotias nuori tarpeen mukaan. Etsivän työn tavoitteena on tukea alle 29-vuotiaita nuoria, jotka ovat koulutuksen tai työmarkkinoiden ulkopuolella ja tarvitsevat henkilökohtaista tukea ja apua saadakseen tarvitsemansa palvelut. Näitä palveluita ovat muun muassa sosiaali- ja terveystalvet. Etsivä nuorisotyö lähtee nuoren tarpeista, ja nuori itse määrittelee avun tarpeensa. Asiakassuhteen ollessa vuorovaikutuksellinen, luottamuksellinen ja turvallinen, päästään usein käsiksi muihinkin nuoren elämää rajoittaviin tekijöihin. Näitä voivat olla esimerkiksi päihdeongelma tai jokin terveydellinen syy (Alanen & Kotkavuori 2014, 17–18).

Etsivän nuorisotyön tärkeimpänä lähtökohtana on ihmiskäsitys, jonka mukaisesti kaikki ihmiset ovat samanarvoisia elämäntilanteestaan tai statuksestaan riippumatta. Etsivässä työssä nuori on oman elämänsä asiantuntija ja työtä tehdessä nuorta kohdellaan kunnioittavasti. Etsivällä työllä pyritään haittoja vähentävään työhön ja saamaan nuori oikeiden palveluiden piiriin, kuitenkin nuoren ehdoilla häntä vahvistaen. Usein etsivässä työssä palvelut viedään sinne missä palveluille on tarve. Etsivä työ on matalankynnyksen työtä, jossa nuorella on mahdollisuus vaikuttaa tapaamisaikoihin ja -paikkoihin. Etsivää nuorisotyöntekijää voi tavata myös ilman ajanvarausta. Etsivä työ jää rakenteiden väliin, näkee sekä asiakkaan että yhteiskunnallisen puolen. Nuori kuitenkin itse määrittelee omat tavoitteensa joiden saavuttamiseksi etsivä nuorisotyöntekijä auttaa tarpeen mukaan. (Kaartinen & Koutaniemi 2012, 22–27.)

Työskenneltäessä nuorten omalla toiminta-alueella tuntien nuorten elämäntilanteet ja olosuhteet voidaan paremmin tarjota oikeanlaisia palveluita oikea-aikaisesti. Nuoriin ja nuorten palveluihin kohdistuneet kehittämishankkeet ovat tuoneet ilmi sen, että nuoret tarvitsevat tukea palveluiden saamisessa sekä palvelurakenteiden välissä. Etsivä nuorisotyö on yksi monien nuoriin kohdennettujen kehittämishankkeiden tuloksista. (Etusivu verkkolehti i. a.)

3.1 Moniammatillinen verkostotyö etsivässä työssä

Verkosto-käsitteen synty liitetään yhteiskuntatieteissä John Barnesin 1950-luvun tutkimuksiin. Verkostotyö-nimike alkoi vakiintua 1970-luvulta lähtien terapian ja sosiaalityön piirissä. Verkostotyötä on tehty Suomessa jo 1980-luvulta lähtien jopa verkostotyön nimellä (Seikkula, Arnkil 2009, 12.) Sosiaali- ja terveysalalle käsite vakiintui vasta 1990-luvulla. Puhe moniammatillisesta yhteistyöstä lisääntyi vasta 1990-luvun loppupuolella palvelujärjestelmän organisatiomuutosten yhteydessä. Nykyään käytetään peruskäsitettä moniammatillinen yhteistyö tai moniammatillinen tiimityö. Tämä tarkoittaa eriateisten yhteistyömuotojen moniammatillista rinnakkain työskentelyä roolijakoja rikkomalla. (Isoherranen 2004, 13–17).

Moniammatillisesta verkostotyöstä puhuttaessa voidaan yhteistyötä kuvailla kolmella tavalla. Käytännössä nämä muodot ovat sidoksissa toisiinsa. Ensimmäinen tapa on omien tavoitteiden siirtäminen muille toimijoille. Tämä tarkoittaa esimerkiksi, kun ennaltaehkäisevää työtapaa käyttävä toimija voi siirtää ennaltaehkäisevän toimintatavoitteen myös toisille toimijoille. Toinen tapa on konsultoiva tapa. Tällöin jaetaan tietoa toimijoiden kesken ja koulutetaan toisia toimijoita vastavuoroisesti. Kolmas tapa on käytännön yhteistyö, jossa käytännössä luodaan uusia yhteisiä toimintatapoja asiakkaan edun mukaisesti. (Vehviläinen 2002, 52.)

Yksi etsivän nuorisotyön toiminnasta on työskentely osana moniammatillista verkostoa. Etsivän nuorisotyöntekijän on sukkuloitava nuoren mukana eri verkostoissa; luoda, ylläpitää ja yhdistää verkostoja. Yhteistyö, kuten etsivä nuorisotyökin tehdään aina nuoren ehdoilla. Lupa yhteistyöhön kysytään nuorelta. Poikkeuksena tähän on nuorisolaissa 7 d § määritelty kohta, joka mahdollistaa sen, että ilmoituksen nuoresta voi tehdä poikkeuksellisesti ilman nuoren lupaa, jos kysymyksessä on akuutti huoli nuoresta. Nuorta, tai alaikäisen huoltajia on kuitenkin ilmoituksesta informoitava. (Kaartinen-Koutaniemi 2012, 52–66).

Etsivä nuorisotyö ei itsessään tuota suurinta osaa niitä palveluita, joita nuori tarvitsee. On siis tärkeää, että etsivä nuorisotyö on osa intensiivistä moniam-

mattililista verkostotyötä. Etsivä nuorisotyö erottuu monista muista nuorille suunnatuista palveluista vahvan verkostotyön kautta. (Alanen & Kotkavuori 2014, 42.)

Moniammatillisessa verkostotyössä jaetaan tietoa eri sektorien kesken. Jokainen sektoritoimija tuo oman alueensa tiedon yhteisiin palavereihin. Tieto voi olla paikallista tai koskea yksittäisen nuoren tilannetta. Tällöin asiaa voidaan tarkastella monesta eri näkökulmasta. Uudet näkökulmat antavat uudenlaista tietoa ongelmasta ja sen laajuudesta. Samalla voidaan jakaa vastuuta ja saada tietoa kunkin sektorin toimintamahdollisuuksista (Vehviläinen 2002, 52).

Etsivän katse (Puuronen 2014, 41) tutkielmasta käy ilmi, että etsivän työn toimenkuva ei ole kaikille verkostossa toimiville yhteistyökumppaneille tuttu. Etsivä nuorisotyön perusedellytyksiä on monialainen yhteistyö verkoston kanssa. Se on yksilötyötä, mutta yhtälailla monialaista verkostotyötä nuoren yksilöllisten tilanteiden ratkaisemiseksi.

Hyvin toteutunut moniammatillinen verkostotyö vahvistaa asiakkaan asemaa ja hänen asettamiensa tavoitteiden saavuttamista. Hyvin toteutuneella moniammatillisella verkostotyöllä pystytään selkeyttämään asiakkaan tilannetta, jakamaan työtehtäviä ja vastuualueita (Suominen & Tuominen 2007, 81.)

3.2 Palveluohjaus etsivässä työssä

Etsivän nuorisotyön voidaan ajatella olevan jalkautuvaa palveluohjausta (Kaartinen-Koutaniemi 2012, 23). Palveluohjaus määritelmänä on itsessään laaja käsite. Palveluohjaaja toimii asiakkaan edun mukaisesti eri verkostoista, ohjaa asiakasta palveluiden piiriin, ajaa asiakkaiden etua organisaatiossa ja on asiakkaan tukena. Tärkeintä on kuitenkin asiakkaan todellinen kohtaaminen ja luottamuksellisen suhteen luominen. Palveluohjauksen tulee lähteä aina asiakkaan tarpeista. Palveluohjauksen tavoite on tukea ja ohjata asiakasta mahdollisimman itsenäiseen elämään. Asiakkaan toimintakykyä tulee vahvistaa, niin että

asiakas pystyy ottamaan enemmän vastuuta omasta elämästään. Hyvä palveluohjaus myös voimaannuttaa asiakasta (Suominen & Tuominen 2007, 13–14.)

Palveluohjaus voidaan määritellä jalkautuvaksi lähityöksi. Palveluohjaaja tapaa useimmiten asiakasta tämän kotona tai muualla asiakkaan elämään tai toimintaan liittyvissä paikoissa. Palveluohjauksessa käsitellään asiakkaan arkea ja elämänhallinnallisia haasteita, joten on lähes välttämätöntä tutustua asiakkaan arkeen ja olosuhteisiin. Asiakkaan koti on yksi mittari liittyen asiakkaan palveluohjaukselliseen tarpeeseen. Asiakkaan arkeen tutustuminen auttaa myös eteenpäin ohjausta. Joskus asiakkaan tarpeet liittyvät arjen hallintaan ja ilman sen todentamista voi olla vaikea saada asiakasta oikeiden palveluiden piiriin. (Suominen & Tuominen 2007, 74–75.)

Palveluohjaajan tehtävänä on kertoa asiakkaalle alusta lähtien, että palvelusuhte ei ole tarkoitettu kestäväksi ikuisesti. Palveluohjaajan tehtävänä on tehdä itsensä tarpeettomaksi. Itsensä tarpeettomaksi tekeminen onnistuu asiakkaan voimavaroja ja omatoimisuutta vahvistaen. Palveluohjaus monesti muodostuu intensiiviseksi, joka tarkoittaa työtavan muuttumista paneutuvammaksi ja pitkäkestoisemmaksi. Palveluohjaukselle on oltava tarpeeksi aikaa, varsinkin asiakassuhteen alkuvaiheessa. Jos asiakkaan elämäntilanne kohentuukin nopeasti, ei palveluohjauksen tule päättyä välittömästi. Tällöin palveluohjausta vähennetään asteittain ja vastavuoroisesti voidaan tihentää tarvittaessa. (Suominen & Tuominen. 2007, 24–25).

Palveluohjauksen käsite voidaan jakaa kolmeen eri työtapaan. Varsinainen palveluohjaus perustuu asiakkaan ja palveluohjaajan luottamukselliseen asiakassuhteeseen. Asiakas on palveluohjaajan toimeksiantaja ja palveluohjaajalla ei voi olla päätäntävaltaa tai viranomaisvaltaa asiakkaan etuiksiin. Palveluohjauksellisella työotteella taas tarkoitetaan asiakkaan palveluiden varmistamista ja ohjaamista oikeiden palveluiden piiriin. Palveluohjaaja on yhdyshenkilönä asiakkaan viranomaisverkostossa ja ymmärtää asiakkaan kokonaistilanteen ja tarpeen. Kolmas palveluohjauksen käsite on konsultoiva tai neuvova työtapa. Kolmannessa palveluohjauksellisessa käsitteessä asiakkaan tarve on rajattu

johonkin tiettyyn ja sen hetkiseen palvelutarpeeseen (Suominen & Tuominen. 2007, 16.)

Palveluohjauksessa on tärkeää oikea-aikaisuus. Työntekijän on tunnistettava onko ajankohta oikea tietyille palveluille. Tunnistaminen on mahdotonta, jos työntekijä ei tunne asiakastaan tarpeeksi hyvin. Hyvän ja onnistuneen ohjauksen saamiseksi tarvitaan paljon aikaa ja luottamusta asiakkaan ja työntekijän välillä. (Alanen & Kotkavuori i.a, 52).

Prosessina palveluohjaus on teoksessa Palveluohjaus- portti itsenäiseen elämään Ala-Nikkolan ja Sipilän (1996) tulkinnan mukaan viisivaiheinen. Asiakkaiden valikointi (1), jossa palveluohjaus kohdennetaan niille asiakkaille jotka siitä eniten hyötyvät. Asiakkaan palveluntarpeen arviointi (2), joka on laadittava huolella ja miettien tarvitaanko prosessiin muita toimijoita. Palveluiden suunnittelu ja järjestäminen (3), jossa kootaan eri palveluiden tarjoajat yhteen sekä laaditaan kokonaisvaltainen palvelusuunnitelma ja järjestetään tarvitsemat palvelut. Palvelutavoitteiden seuraaminen ja hoivajärjestelyiden korjaaminen (4-5) joissa tarkastellaan vastuun jatkuvuutta jonka tulisi jatkua myös mahdollisen hoivan jälkeen. Jatkuvuudella palveluohjaus muodostaa kokonaisuuden jossa vastuu asiakkaasta on samalla henkilöllä koko palveluprosessin ajan. (Suominen & Tuovinen 2007, 40).

4 KEHITTÄMISTYÖN TOTEUTTAMINEN

Ajatus kehittämistyöni tarpeellisuudesta nousi työskennellessäni Järvenpään kaupungin etsivänä nuorisotyöntekijänä 2013–2014. Nuorten asuminen oli mietityttänyt myös muita nuorten kanssa työskenteleviä ammattikuntia. Tuntui, että nuorten asumiseen liittyi haasteita ja ongelmakohtia, joihin olisi hyvä tarjota apua jo varhaisemmassa vaiheessa. Toteutin kehittämistyöni työntekijä näkökulmasta katsottuna. Kehittämistyöni oli asiakasorientoitunut, jolloin oletuksena on, että palvelut tuodaan asiakkaiden tarpeita kuunnellen. (Stenvall & Virtanen 2012.) Kehittämistyön tärkein toimintaa ohjaava ajatus oli nuorten asumisen haasteisiin vastaaminen tarjoamalla matalan kynnyksen palveluita moniammatillisesti nuorten asuinympäristössä.

Kehittämistyöni tavoitteena oli koota jalkautuva moniammatillinen työryhmä nuorten asuttamaan kerrostaloon. Työryhmän tavoitteena olisi pystyä entistä paremmin puuttamaan asuttamisen haasteisiin aiempaa varhaisemmassa vaiheessa sekä ennaltaehkäistä nuorten asumisen haasteita, joita ovat esimerkiksi häättö ja asunnottomuus. Ohessa voitaisiin mahdollisesti lisätä nuorten koulutautumista, työelämään siirtymistä ja muihin työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin osallistumista.

Lähtökohtana oli hyödyntää jo olemassa olevia verkostoja, luoda toiminta, jossa palvelut ja työntekijät viedään konkreettisesti sinne missä on tarve palveluille. Etsivässä työssä paljolti käytetty jalkautuva työmalli tuntui luontevalta ja hyvältä tavalta lähteä tämänkaltaista toimintaa kehittämään. Jalkautuvalla työllä tavoitetaan helpommin myös niitä asiakkaita, jotka eivät ole hakeutuneet palveluiden piiriin tarpeesta huolimatta. Kehittämistyötäni arvioin yhdessä työntekijöiden kanssa työntekijöiden ryhmähaastattelun avulla.

Kehittämistyön ja uudistusten kannalta katsottuna työntekijät ovat keskeisessä roolissa toimintaa ja tapoja kehittäessä. Työntekijät ovat itsessään kohde kehittämiselle, mutta samalla myös mahdollisuus kehittää toimintaa. Työntekijöillä on paljon ideoita, kokemusta ja näkemyksiä toiminnasta, ja sen kehittämisen tar-

peista. Erityisesti sosiaali- ja terveysalalla työntekijöiden äänen kuuleminen on tärkeää ja merkittävää toimivien uudistuksien aikaansaamiseksi. (Stenvall & Virtanen 2012, 191-198).

Tässä kehittämistyössä olen toiminut koordinaattorina sekä toiminnan organisoijana. Nuorten asuttamaan taloon viety palveluohjauspäivystys vaati toimiakseen useita palaverieja, toiminnan suunnittelua sekä tilojen kunnostusta. Olen ollut myös tarkkailijan roolissa osassa asukaspäivystyksiä.

Kehittämistyöllä tarkoitetaan tavoitteellista, aktiivista parempia tuloksia aikaansaavaa toimintaa. Tavoitteena voi olla paremman työympäristön, työn prosessin tai tulosten tai työilmapiirin kehittäminen. Kehittämishankkeen kautta organisaatiot ja työyhteisöt panostavat ja rohkaisevat työntekijöitä luovaan työskentelyyn, innovaatioihin, kokeiluihin ja työssä oppimiseen. (Anttila 2007, 12–13.)

Kehittämistyöni mukailee hallituksen eduskunnalle jättämää esitystä vuodelta 2010, jossa todetaan seuraavanlaisesti:

”Nuorten ohjaus- ja palveluverkostossa tulisi olla mukana nuorten kannalta keskeisimmät toimijat. Verkostoon nimettäisiin edustajat opetustoimesta, sosiaali- ja terveystoimesta sekä nuorisotoimesta. Valtion paikallishallinnon edustajina verkoston työhön osallistuisivat työ- ja poliisihallinnon edustajat. Lisäksi verkostoon voisi kuulua puolustushallinnon ja muiden viranomaisten edustajia kuten esimerkiksi pelastustoimi ja asumisneuvonta. Myös kirkon viranhaltijoita voisi tarvittaessa kuulua verkostoon. Jos kunnissa järjestetään nuorten työpajatoimintaa ja etsivää nuorisotyötä, olisi näiden tahojen edustajien tarpeellista olla mukana verkostossa. Myös yhteistyö paikallisesti perusopetuksen jälkeistä koulutusta järjestävien tahojen kanssa olisi tärkeää. (Hallituksen esitys eduskunnalle 2010, 14)”

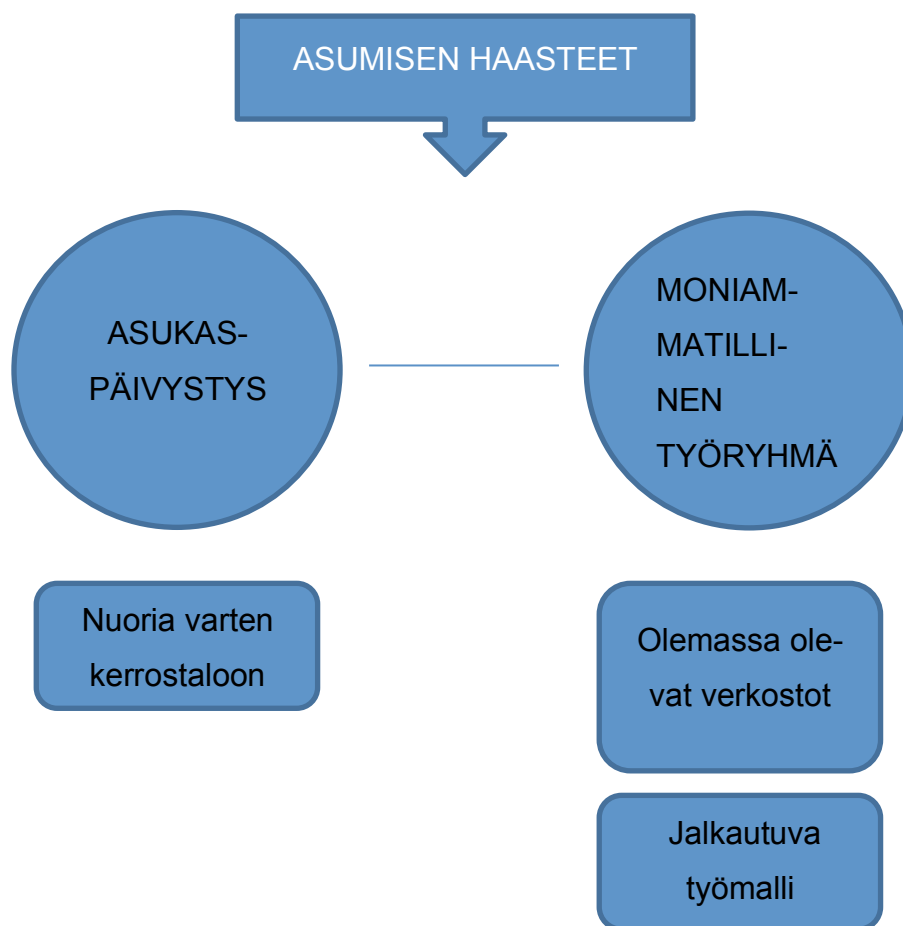
4.1 Suunnittelutyö

Kehittämistyöni alkoi suunnitteluvaiheella tammikuussa 2014. Ensin puhuin asiasta ja havainnoistani silloisen työparini kanssa. Molempien havainnot olivat nuorten asumisen liittyvistä haasteista samankaltaiset, joten lähdin paneutumaan asiaan tarkemmin. Nuorten auttaminen motivoit minua ja halu auttaa oli suuri syy kehittämistyön aloittamiseen. Keskustelin aiheesta myös muiden silloisten verkostossa työskentelevien työntekijöiden kanssa ja heistä hanke vaikutti tarpeelliselta ja toimivalta tavalta lähestyä nuorten asumisen haasteita.

Lähdin hankkimaan tietoa nuorten asumisesta ja miten Järvenpäässä nuorten asuminen on otettu huomioon. Tästä olen kertonut kappaleessa neljä. Silloisena etsivänä nuorisotyöntekijänä minun oli luontevaa lähteä luomaan toimintatapaa etsivän työn jalkautuvaa työmallia mukaillen.

Vastaavan kaltaiset hankkeet puhuivat moniammatillisen, jalkautuvan, ilman ajanvarausta tapahtuvan toiminnan puolesta. Tulokset olivat järjestäen positiivisia ja tämänkaltaiset hankkeet oli koettu hyödyllisinä niin työntekijöiltä kuin nuorilta kysyttäessä. Näitä hankkeita olivat muun muassa Etsivä nuorisotyö, Asunto ensin- hanke sekä Paavo II- hanke.

Ideoinnin (Kuvio 1.) ja aikaisempien hankkeiden innoittamana tuloksena syntyi ajatus moniammatillisen työryhmän kokoamisesta ja jalkauttamisesta nuorten asuttaman kerrostalon kerhotiloihin. Moniammatillinen työryhmä tarjoaisi päivystysluontoista matalankynnyksen palvelumallilla toteutettavaa jalkautuvaa palveluohjausta. Arviointia suunnittelin toteuttavani sähköpostihaastattelun tai ryhmähaastattelun avulla. Päätin tehdä kehittämistyöni tällä erää työntekijänäkökulmasta katsottuna.

KUVIO 1. Ideointi projektista

Alun perin suunniteltiin, että työntekijät pitäisivät tilastollista kirjaa siitä mihin asukaspäivystyksessä käyneet nuoret tarvitsivat apua ja mihin avuntarpeiden piiriin nuoret ohjattaisiin. Lisäksi tarkoituksena oli pitää tilastomerkintää yleensä asukaspäivystyksessä käyneistä henkilöistä. Tämä ehdittiin aloittaa, mutta tilastot varastettiin asukastiloihin kohdistuneen murron yhteydessä joulukuussa 2014. Tilastoinnista ei selvinnyt kenenkään henkilöllisyys, vaan tilastomerkintänä käytettiin yksinkertaista ”tukkimiehen”-merkintää.

4.2 Toimintaympäristön kuvaus

Kuvaan toimintaympäristöä tässä opinnäytetyössä niukasti, jotta asukkaiden yksityisyys ja tunnistamattomuus säilyy. Järvenpää on kuitenkin pääkaupunkiseudun kaupungeista suhteessa pieni paikkakunta, jossa kohteen tunnistami-

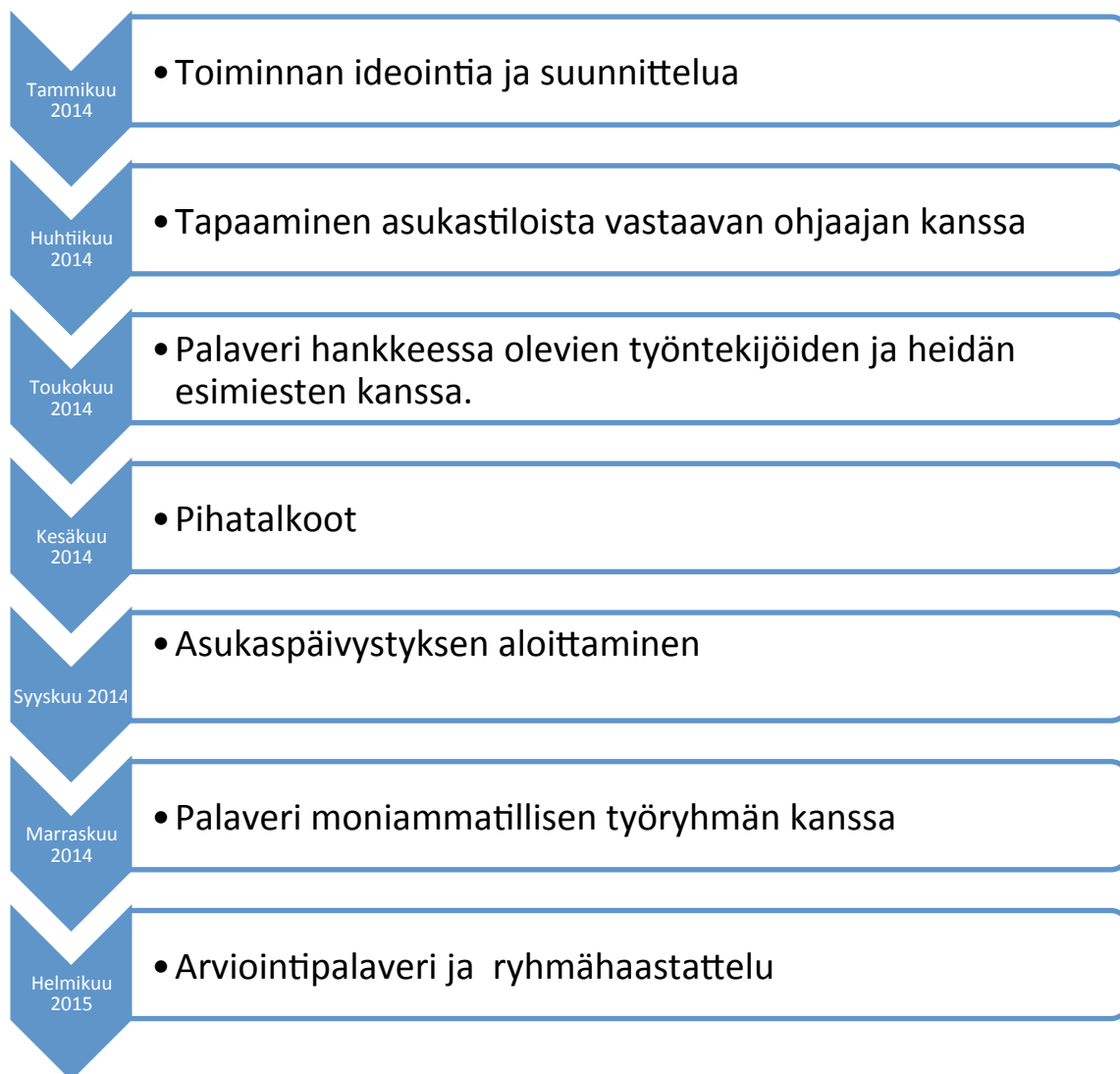
nen on mahdollista. Kohteena toimi Järvenpäässä sijaitseva nuorten 18–29-vuotiaiden asuttama kerrostalo. Huoneistoja talossa on 40 kappaletta. Kerrostalon asunnot on tarkoitettu 18–29-vuotiaille työssä käyville tai työelämään haakeutuville nuorille aikuisille. Asukasvalinnoissa etusijalla ovat ensimmäiseen omaan asuntoonsa muuttavat nuoret sekä asunnottomat ja muut kiireellisessä asunnontarpeessa olevat nuoret (Nuorisoasuntoliitto 2014 c.)

Varsinaisena toimintatilana oli kerrostalon alakerrassa sijaitsevat asukastilat. Asukastila ei ole kooltaan kovin suuri, joten päätimme maalata sen vaaleaksi saadaksemme tilan tuntua. Asukastiloissa on pieni vesipiste ja wc-tilat. Asukastilojen viihtyvyyttä parannettiin tuomalla tilaan sisustuksellisia elementtejä.

4.3 Projektin aikataulu

Kehittämishankkeen kokonaisaikataulu oli tammikuusta 2014 kestäen helmikuuhun 2015. Asukaspäivystys itsessään alkoi syyskuussa 2014 kestäen helmikuulle 2015 saakka.

Projektin aikataulu (Kuvio 2.) oli seuraava:

KUVIO 2. Aikataulu

4.4 Palaverit tärkeänä osana projektia

Huhtikuussa sain mukaan tiloista vastaavan asumisohjaajan. Myös hänen näkemyksensä puolsi sitä, että tässä asuintalossa voisi suunniteltu asukaspäivystys olla hyödyllinen talossa asuville nuorille.

Hankkeeseen osallistuvan hallinnollisen työryhmän kokoaminen alkoi toukokuussa 2014 isolla verkostopalaverilla. Palaveriin kutsuin kaupungin edustajia koskien nuorten asumista ja aikuissosiaalityötä. Palaveriin osallistui lopulta lisäksi etsivä nuorisotyöntekijä, aikuissosiaalityöntekijä, sosiaaliohjaaja, tuetun asumisen päällikkö, aikuissosiaalityön päällikkö, nuorisokeskuksen päällikkö sekä vastaava asumisohjaaja. Tässä palaverissa esittelin kohderyhmän ja

ideani opinnäytetyöstä ja sain työryhmältä luvan lähteä kehittämistyötä työstämään. Tutkimusluvan olen saanut Järvenpään kaupungilta.

Palaverissa päätimme että tähän moniammatilliseen työryhmään osallistuu Järvenpään kaupungilta aikuissosiaalityö ja etsivä nuorisotyö, sekä Keski-Uudenmaan nuorisoasuntoyhdistyksen vastaava asumisohjaaja. Palavereja pidettiin säännöllisesti koko hankkeen ajan toimintaa arvioiden ja kehittäen. Tapaamisia oli yhteensä neljä.

Marraskuussa 2014 asukaspäivystyksen ollessa toiminnassa pari kuukautta, käytiin väliarviointi työntekijöiden kanssa. Palaverissa kävimme läpi kuinka asukaspäivystys oli lähtenyt käyntiin ja oliko jotain huomioon otettavaa ja muutettavaa. Haasteiksi oli noussut asukastilojen työturvallisuus sekä huonot internetyhteydet. Lisäksi mietimme markkinoinnin tehostamista entisestään. Positiivisena koettiin, että asiakkaita oli riittänyt joka kerralle. Oltiin pystytty auttamaan nuoria monissa eri asioissa, kuten toimeentulotuen hakemisessa, uuden asunnon saamisessa sekä koulutukseen hakeutumisessa.

Helmikuussa 2015 kehittämishankkeen tuotoksena syntyneen moniammatillisen palveluohjauksellisen työryhmän toimintamallista käytiin loppuarviointi. Paikalla olivat aikuissosiaalityöntekijä, kaksi etsivää nuorisotyöntekijää, vastaava asumisohjaaja sekä sosiaaliohjaaja. Pyysin palautteen hankkeeseen osallistuvilta käyttäen metodina ryhmähaastattelua.

Ennen jokaista palaveria lähetin kaikille palaveriin osallistujille esityslistan palaverissa käsiteltävistä asioista. Palavereista kirjoitin muistiot, jotka lähetin asianosaisille työntekijöille sekä heidän esimiehilleen. Etukäteen oli sovittu, että kaikilla oli mahdollisuus tehdä korjauksia muistioon kauttani.

4.5 Pihatalkoot nuorille asukkaille

Opinnäytetyössä tehdyn kehittämishankkeen lisäksi toteutin toiminnallisen prosessin nuorten asuintalon asukkaille. Järjestin yhdessä asumisohjaajan kanssa

pihataalkoot kesäkuussa 2014, jossa esittelin ja kerroin paikalla oleville asukkaille kehittämistyöstäni. Paikalle saapui kahdeksan asukasta. Tapahtumasta tein mainoksen, jonka jaoin joka talouteen kerrostalossa (Liite 1). Talkoisiin osallistuneitten kesken arvottiin palkintoja, jotka olin saanut lahjoituksena. Paikalla olivat asumisohjaaja, sosiaaliohjaaja, sosiaalityöntekijä ja etsivä nuorisotyöntekijä. Tilojen kunnostukseen, eli kerrostalon alakerrassa sijaitsevaan kerhotilaan kunnostusapua saatiin Järvenpään kaupungin aikuissosiaalityön yksiköltä. Kyseisissä yksikössä työskentelee muun muassa pitkäaikaistyöttömät sekä kuntouttavassa työtoiminnassa olevat aikuiset. Kerhotila maalattiin uudelleen, lisäksi lahjoituksena saatiin sohva.

4.6 Asukaspäivystys nuorten avuksi

Uutena toimintana taloon luotiin asukaspäivystyksen, jonka käynnistyminen talossa alkoi syksyllä. Asukaspäivystys pidettiin joka toinen torstai kello 14–16. Asukaspäivystys oli matalankynnyksen työntekijäpäivystys, jolloin kuka tahansa asukas pystyi tulemaan työntekijöitä tapaamaan. Asukaspäivystys toteutui yhdeksän kertaa.

Asukaspäivystyksestä vastasi moniammatillinen työryhmä. Päivystyksessä oli aina vähintään kaksi työntekijää. Etsivä nuorisotyöntekijä jonka toimenkuvaa avaan luvussa kolme, etsivä nuorisotyö, sekä aikuissosiaalityön puolelta joko sosiaaliohjaaja tai sosiaalityöntekijä. Aikuissosiaalityö on aikuisille kohdennettua tavoitteellista ja suunniteltua sosiaalityötä. Aikuissosiaalityön tavoitteena on edistää arjenhallintaa sekä ylläpitää ja edistää yksilöiden ja yhteisöjen turvallisuutta ja toimivuutta. (Järvenpään kaupunki 2015.) Päivystyksessä oli mukana osittain talon käytössä oleva asumisohjaaja.

Päivystysten toteutus toteutui sovitusti joka toinen torstai klo 14–16. Palveluihin ohjaaminen nousi paikalla käyvien nuorten tarpeista. Päivystyskertojen tavoitteena oli ohjata ja opastaa nuorta hakemusten ja eri tukien kanssa. Päivystysajoilla voitiin sopia kotikäyntejä asukkaiden luokse. Päivystyskerroilla vaih-

dettiin kuulumisia nuorten kanssa ja keskusteltiin nuorten arjesta kulusta, mahdollisista haasteista ja onnistumisista.

Nuoria kävi päivystysajoilla vaihtelevasti 1-8 nuorta kerrallaan. Päivystyskerroilla tapaamiset olivat hyvin vapaamuotoisia, jonka arvioin madaltavan nuorten kynnystä tulla keskustelemaan omien asioiden lisäksi myös kavereiden tai sukulaisten ongelmista.

Välittämisen ammattilaiset, Vamoksen etsivään nuorisotyöhön kohdennetussa käsikirjassa on todettu, että nuorille on usein helpompaa liikkua palvelujärjestelmässä jos palvelut itsessään ovat helposti lähestyttävissä ja tarvittaessa siirtyvät sinne missä nuori itse on. (Alanen&Kotkavuori i.a, 53.)

Sama toteutuu Järvenpään kaupungin Nuorisokeskuksessa, jossa Nuorisokeskukseen on keskitetty monia eri palveluita 16–25-vuotiaille. Palveluita tarjotaan etsivän nuorisotyön, nuorten työpajojen, ohjaamon palveluohjauksen, joustavan perusopetuksen 9. luokan, jatkoluokan, nuorisoneuvolan, sosiaalityön, mielen-terveystyön ja päihdetyön avulla. Lisäksi Nuorisokeskuksella käy sovitusti työntekijöitä muun muassa työ- ja elinkeinotoimistolta, Kansaneläkelaitokselta (KELA) sekä eri oppilaitoksista. (Järvenpään kaupunki 2015.)

4.7 Markkinointi

Suunnittelin asukaspäivystyksen sekä talkoiden mainokset, jotka ovat tämän opinnäytetyön liitteinä. Hankkeen aikana jaoin jokaiseen talouteen kolme kertaa tiedotteen, jossa oli aikataulut ja päivämäärät koskien asukaspäivystystä. Markkinointia asukaspäivystyksestä tehtiin myös pihatalloissa kesäkuussa 2014.

Päivystysviikoilla vein mainoksen kerrostalon oveen sekä hissiin. Nuorilta kysyttäessä tehokkain mainos oli hississä oleva mainos. Nuoret itse osallistuivat markkinointiin kertomalla kavereille ja sukulaisille tästä asukaspäivystyksestä. Tärkeä osuus markkinoinnista oli moniammatillisen työryhmän sisällä, tiedottaminen asiakkaille ja yhteistyökumppaneille.

5 KEHITTÄMISHANKKEEN ARVIOINTI

Kehittämishankkeen toteutumisesta ja sen arvioinnista pyysin tähän raporttiin palautteen kohderyhmän työntekijöiltä. Tarkoituksena oli saada tietoa mikä oli heidän näkemyksensä tämänkaltaisesta työskentelystä ja onko se hyödyttänyt työntekijänäkökulmasta heidän asiakkaitaan. Menetelmänä palautteen keräämiseen käytin ryhmähaastattelua. Valitsin ryhmähaastattelun menetelmäksi, koska osana opinnäytetyötäni oli koota moniammatillinen verkosto, joten mielestäni oli luontevaa koota koko ryhmä samanaikaisesti arvioimaan kehittämistyöni tulosta. Ryhmähaastatteluun osallistui kaikki viisi kehittämistyössä työskennellyttä työntekijää.

Ryhmähaastattelu on tehokas tapa kerätä tietoa, koska samalla saadaan tietoa useammalta henkilöltä samanaikaisesti. Ryhmähaastattelun hyvinä puolina on saada palaute samanaikaisesti. Ryhmähaastattelussa voi toiset ryhmän jäsenet auttaa muistelemaan jotain tapahtunutta, tai korjaamaan väärinymmärryksiä. Ryhmähaastattelua tehdessä on hyvä huomioida ryhmädynamiikka, että jokaisen ryhmän jäsenen ääni tulee kuulluksi. Haastattelun avulla saadaan selville, mitä haastateltavat henkilöt ajattelevat, tuntevat ja uskovat. (Hirsjärvi & Remes & Sajavaara 1997, 198).

Kysymyksinä käytin avoimia kysymyksiä, jolloin vastaajat voivat omin sanoin kertoa mitä ovat mieltä ja tuoda paremmin esille keskeisimmät asiat ja tunteukset. Kysymyksiä laadittaessa tärkeintä on kysymysten selkeys, määrä, lyhyys ja kysymykset, joihin ei liity kaksoismerkityksiä. (Hirsjärvi ym. 1997, 188–189.)

Ryhmähaastattelun kysymykset:

Päästiinkö kehittämistyössä tavoitteeseen?

Kehittämistyön plussat?

Kehittämistyön miinukset?

Haastattelu pidettiin helmikuussa 2015 nuorisokeskuksen kokoustilassa. Alussa esittelin suullisesti kulunutta toimintakauden jaksoa sekä tämän kehittämistyön prosessia. Haastattelu eteni edellä mainittujen kysymysten pohjalta. Vaikka kysymyksiä oli vain kolme, ne käytiin osa-alueittain kohdistuen moniammatillisen työryhmän perustamiseen, sen toimintaan sekä jatkotyöskentelyyn. Lisäksi haastattelussa arvioitiin prosessia kokonaisuutena. Haastattelu käytiin vuoropuheluna ja vapaana keskusteluna, jota johdin. Haastattelu kesti puolitoista tuntia. Haastattelutilanteessa kirjoitin tulokset paperille.

Kehittämistyöni tavoitteena oli koota moniammatillinen työryhmä, jonka voisi jalkauttaa nuorten asuttaman kerrostalon asukastiloihin. Jalkautuvan moniammatillisen työryhmän tavoitteena oli madaltaa nuorten kynnystä avun ja tuen saamiselle ja samalla ennaltaehkäistä asumiseen liittyviä haasteita kuten asunnottomuus. Työntekijöiltä saamani palautteen mukaan kehittämistyössäni päästiin osittain tähän tavoitteeseen. Kehittämistyön valmistuttua positiivisena muutoksena koettiin moniammatillisen verkostotyön lisääntyminen merkittävästi sekä tiedonkulun paraneminen. Asukaspäivystys näkyi kentällä, nuorilla oli matalampi kynnyks tulla juttelemaan ja kertomaan avuntarpeestaan muuallakin toimintaympäristössä. Päällekkäisen työnteon tekeminen oli vähentynyt. Jalkautuva työtapo tuntui oikealta tavalta päästä lähemmäksi nuoria. Negatiivisena asiana näyttäytyi työturvallisuus, joka asukastiloissa on puutteellinen.

Tähän opinnäytetyöhön en pyytänyt palautetta tai arviointia nuorilta kehittämistyöstäni, koska halusin saada työntekijä- näkökulman siitä, voidaanko tämänkaltaisella jalkautuvalla työllä mahdollistaa varhainen puuttuminen ja avun saaminen aikaista paremmin. Usein ne nuoret joiden elämässä on haastavampi vaihe meneillään, eivät aina pysty arvioimaan tilannettaan realistisesti sillä hetkellä. Nuorilta saatu suullinen palaute kuitenkin puhuu sen puolesta, että tämänkaltaisesta työskentelymallista on ollut heille hyötyä.

Arvioin järjestämäni pihatalkoot päivää onnistuneeksi tapahtumaksi. Talkoisiin osallistui kahdeksan nuorta, joka on mielestäni vähän ottaen huomioon, että talossa on yhteensä 40 huoneistoa. Tapahtumaan olin hankkinut erilaisia palkintoja, joiden avulla oli tarkoitus houkutella nuoria osallistumaan yhteiseen ta-

pahtumaan. Mainoksia jaettiin joka kotiin sekä tapahtumasta oli erilliset mainokset ovissa ja hississä. Oliko ajankohta sitten nuorille huono, kun kyseessä oli toukokuun loppu?

Paikalle tulleiden nuorten kanssa haravoitiin piha, kunnostettiin pihalla olevat polkupyörät yhdessä ja siivottiin piha-aluetta. Päivän päätteeksi oli tarjolla kahvia ja pullaa. Paikalla olleet nuoret vaikuttivat mielestäni tyytyväisiltä päivään ja olivat innolla mukana.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Johtopäätöksenä tästä kehittämishankkeesta voidaan päätellä, että tämänkaltaisen työskentelymalli luo paremmat mahdollisuudet varhaiseen puuttumiseen nuorten asumisen haasteissa. Hankkeen avulla nuorten asuttamaan kerrostaloon luodun asukaspäivystyksen juurruttaminen on mielestäni pidempi prosessi asukkaiden keskuudessa.

Kehittämistyö lähti etenemään juuri nuorten asumisen haasteista nousseiden vaikuttavimpien tukimuotojen kautta, tässä tapauksessa matalan kynnyksen tuen kautta.

Oma osuuteni hankkeessa päättyi niin, että asukaspäivystys oli ehtinyt kokoontua yhdeksän kertaa taloyhtiössä. Näiden yhdeksän kerran aikana oli kuitenkin havaittavissa, että tämänkaltaisen toimintamalli on kannattava toimintamalli nuoria autettaessa. Asukaspäivystyksessä kävi nuoria asukkaita kertomassa asumisen haasteista ja heitä pystyttiin auttamaan ongelmissa ja ohjaamaan oikean avun piiriin. Kyseisissä asukaspäivystyksissä kävi samat nuoret useita kertoja, toisin sanoen saimme vakioasiakkaita.

Asukaspäivystyksessä kävi projektini aikana vaihtelevasti 1-8 nuorta per kerta. Nuorten kanssa oli pystytty selvittämään asumiseen liittyviä ongelmia, oli pystytty ohjaamaan eri palveluiden piiriin, oli pystytty varaamaan aikoja etsivään nuorisotyöhön sekä sosiaalityöntekijälle. Uusia asiakkaita oli tullut kaksi kappaletta. Tieto oli kulkenut paremmin ja oli pystytty asuttamaan nuoria asunnottomia Järvenpääläisiä. Kotikäyntejä pystyttiin toteuttamaan spontaanisti työntekijöiden ollessa koolla. Osa nuorista kävi paikalla säännöllisesti kahvilla ja samalla kertomassa kuulumisiaan. Määrällistä ja palvelunohjauksellista seurantaa varten oli paikalla tukkimiehen kirjanpitomenetelmällä pidettävä kirjanpitovihko, joka varastettiin asukastiloihin murtautumisen yhteydessä. Tilastoinnista ei selvinnyt kenenkään asiakkaan henkilöllisyys. Kirjanpitoa oli erillisessä tilassa lukitun oven takana.

Asukaspäivystyksen markkinointia olisi voinut parantaa entisestään. Vaikka mainoksia laitettiin kerrostaloon esille sekä jaettiin huoneistoihin, arvioin että tehokkain markkinointi tapahtui kuitenkin nuorten keskuudessa. Havaittiin, että nuoret kertoivat toinen toisilleen tulevasta asukaspäivystyksestä. Nuorten keskuudessa toisen nuoren suositus on selvästi tärkeää.

Edellä mainittua asukaspäivystystä ja toiminnan merkityksellisyyttä ja tärkeyttä tukevat etsivän nuorisotyön perusteet sekä aikaisemmat tutkimustulokset. Välittämisen ammattilaiset, Vamoksen käsikirja etsivään työhön (Alanen & Kotkavuori i.a), tuodaan hyville esille se, kuinka tärkeää nuorille on palveluiden saaminen tutussa ympäristössä. Työntekijät tuodaan nuorelle tuttuun ja turvalliseen toimintaympäristöön. Nuorten on helpompi siirtyä palvelusta toiseen, ja työntekijältä toiselle kun palveluympäristö ja työntekijät ovat edes jollain tavalla tuttuja. (Alanen & Kotkavuori i.a. 52.)

Palavereissa moniammatillisen työryhmän kanssa esiin nousseista ongelmakohtista keskusteltiin ja niihin saatiin ratkaisuja. Asukastilojen työturvallisuuteen saatiin kaupungin puolesta työturvallisuusneuvontaa asiantuntijan avulla. Internetyhteyttä selvitettiin aikuissosiaalityön toimesta. Joka kotiin jaettiin uudet mainokset tulevasta toiminnasta. Sovittiin tulevia päivystysvuoroja. Käytiin läpi huolta aiheuttavista asioista. Käytiin läpi onnistumisia ja ohjauksia.

Asukaspäivystyksessä työskenteleville työntekijöille jäi tunne, että ne nuoret, jotka olisivat olleet eniten avun tarpeessa, eivät näyttäytyneet asukaspäivystyksissä lainkaan. Tämä tulkinta perustui myös aikaisempaan tietoon osasta asukkaista, mikä oli työntekijöillä tiedossa.

On tärkeää, että työntekijän on opittava tuntemaan nuori, tutustua häneen, jotta oikea-aikainen ohjaus olisi mahdollista. Oikea-aikaisella ohjauksella säästetään huomattava määrä työntekijän aikaa ja ennen kaikkea nuori ei joudu epäonnistumaan ja pettymään kerta toisensa jälkeen. Tämä toteutuu hyvin esimerkiksi etsivässä nuorisotyössä, jota olen käyttänyt yhtenä työni teoreettisena viitekehysenä.

Uskon, että hyvin toimivalla moniammatillisella verkostotyöllä on kantavampi voima asiakkaan eduksi, kuin yhden työntekijän työpanoksella. Lisäksi työntekijöiden kuormittuminen jakaantuu tasaisemmin ja päällekkäisen työn tekeminen voidaan minimoida. Alueellisesti katsottuna verkostotyön merkitys on erittäin tärkeä. Se on eräänlaista paikallista yhteisösosiaalityötä. Siinä pyritään hyödyntämään, synnyttämään ja luomaan yhteyksiä eri toimijoiden välille (Juhila 2006, 135.)

Mielestäni onnistuin kehittämistyössäni hyvin. Tämänkaltainen työmuoto lähentää nuoria sekä työntekijöitä. Jalkautuvalla työllä on mahdollista saada hiljaista tietoa nuorten asumiseen liittyvistä haasteista aivan eritavalla kuin esimerkiksi toimistossa tapahtuvassa asiakastyössä. Tämä nousi esille moniammatillisen työryhmän palautteessa kehittämistyöni hyvistä puolista.

Suureksi positiiviseksi asiaksi nostan työryhmän moniammatillisuuden, jolloin nuorille voitiin tarjota yhden luukun periaatetta. Tähän niin sanottuun yhden luukun periaatteeseenhan pyritään parhaillaan suunnitteilla olevan sosiaali- ja terveyspalveluiden rakenneuudistuksessa.

Kehittämishanketta työstäessä ongelmaksi minasi alussa muodostua huonot internetyhteydet, jolloin sosiaalityöntekijöiden käyttämä ohjelma ei olisi ollut käytävissä asukaspäivystyksessä. Tämä kuitenkin kääntyi positiiviseksi ongelmaksi. Sosiaalityöntekijöiden oma arvio tukee havaintoani siitä, että kohtaaminen nuorten kanssa ilman tietokonetta ja toimeentulotukiasioita muodostui erilaiseksi ja astetta vapaamuotoisemmaksi kohtaamiseksi. Tätä havaintoa tukee aiemmin tehdyt tutkimukset nuorten ja työntekijöiden kokemuksista kohtaamisesta nuoren omassa ympäristössä kuten Lahdessa tehdyn Nuorisoasuntoliiton Nuorten asunnottomuuden ennaltaehkäisyhankeen ja aikuissosiaalityön kehittämishankkeen (SOSII) yhteydessä suoritettu kysely.

7 POHDINTA

Luin erilaisia tutkimuksia ja hankkeita, joita on tehty asunnottomuuden ennaltaehkäisemiseksi. Mielenkiintoista oli, että lähes poikkeuksetta jokaisessa lukemassani nuorille ja työntekijöille suunnatuissa kyselyiden tuloksissa, yhdeksi tärkeimmäksi tekijäksi mainittiin aika. Luottamuksellisen suhteen luominen vie aikaa. Nuori tarvitsee aikaa, jotta voi luoda luottamuksellisen suhteen työntekijään. Aina tämä ei ole toteudu, mutta se on tavoite. Työntekijöillä on merkittävä rooli luottamussuhteen luomisessa nuorten kanssa. Mielestäni työntekijöiden ajanpuute heijastuu nuoriin ja on yksi hidastava tekijä luottamussuhteen rakentamisessa.

Olen tuonut tässä raportissa esille kuinka paljon syrjäytynyt nuori maksaa yhteiskunnalle euroissa. Taloudellinen menetys on helpompi todentaa kuin henkinen kärsimys. Kuinka paljon kärsimystä, surua ja epätoivoa syrjäytyminen nuorelle aiheuttaa? Uskon ja tiedän, että paljon. Elämän karikoissa kamppailevan nuoren aallot ovat korkeita ja vesi synkkää. Nuori tarvitsee välittäviä ihmisiä ympärilleen. Nuori tarvitsee luotettavia ja ammattitaitoisia työntekijöitä rinnalleen. Nuori tarvitsee aikaa luottaakseen ihmiseen ja yhteiskuntaan. Nuori tarvitsee inhimillisyyttä ja tukea.

Uskon, että työntekijöiden pysyvyydellä on suuri merkitys nuorten auttamisessa ja ohjaamisessa. Uskon, että pitkäaikaiselle työntekijälle nuoret pystyvät puhumaan paremmin elämäntilanteestaan, kun taas nuoret saattavat kokea turhauttavana alkaa kertoa uudelleen tilanteita ja ongelmia, jos työntekijä vaihtuu usein. Tämä on ongelma, jota kannattaa pohtia. Kuinka voitaisiin tukea työntekijöiden jaksamista ja työhyvinvointia riittävästi?

Yksi keino on mielestäni oman työn kehittäminen, mahdollisuus vaikuttaa siihen sekä kehittyä ammatillisesti. Opinnäytetyöni on näin ollen mielestäni myös työntekijän hyvinvointia lisäävä toimintamalli tehdä vaativaa ja kuormittavaa sosiaali-

työtä. Tässä opinnäytetyössä ilokseni moniammattillinen työryhmä pysyi lähes muuttumattomana koko prosessin ajan.

Se, onko kehittämässäni toiminnassa saavutettu sille asetetut tavoitteet, selviää pidemmällä tähtäimellä. Pystyin kuitenkin työntekijöitä haastatteleamalla saamaan tietoa siitä, onko tämänkaltainen työtapa heidän mielestään helpottanut heidän työtään, ja pystytäänkö tämän kaltaisella työtavalla puuttumaan nuorten elämänhallinnallisiin haasteisiin entistä varhaisemmassa vaiheessa.

Tähän projektiin tekisin muutoksia markkinoinnin suhteen. Kävisin henkilökohtaisesti jokaisen ovella juttelemassa kehittämistyöstäni sekä käyttäisin palautteen keräämisessä kyselylomaketta, joka olisi toteutettu sähköisessä muodossa. Projektin valmistuttua jäin miettimään olisiko tämänkaltaiseen kehittämishankkeeseen tarpeellista ottaa työryhmään mukaan myös terveydenhuollon edustaja.

Projekti olisi voinut olla enemmän asukaslähtöisempi. Ideointiin olisi voinut yrittää saada kerrostalon nuoria asukkaita mukaan, eikä ideointi olisi ollut vain omaa tulkintaani siitä, mitä apua nuoret asukkaat tarvitsisivat asumisen haasteisiin. Ennen tähän projektiin lähtemistä kyseisestä talosta ja sen asukkaista oli jo tuotu huolta esiin muiden asukkaiden toimesta sekä erilaisista verkostoista. Nuorten ongelmat näkyivät erilaisena levottomuutena. Jos nuoret olisivat olleet ideoinnissa mukana, olisivatko he nostaneet hankkeeseen enemmän konkreettista avuntarvetta kuten mielenterveys- ja päihdepalveluja?

Uuden sosiaalihuoltolain (17.9.1982/710) yhtenä uudistuksena on ollut ennaltaehkäisevään työhön panostaminen. Huhtikuussa 2015 astui voimaan osa sosiaalihuoltolain muutoksista. Yksi suurimmista lainmuutoksista on asiakkaan oikeus nimettyyn omatyöntekijään. Lakiin sisältyy nuorisopalvelutakuu. Nuorisopalvelutakuussa nuorella on oikeus muun muassa palvelutarpeen arviointiin, jos hänellä on tarvetta sosiaalipalveluihin. Nuorisopalvelutakuussa korostetaan yhden palvelupisteen menetelmää. Lain tarkoitus on hyvä, kunhan syrjäytyneet ja syrjäytymisvaarassa olevat nuoret löydetään lain asettaman avun ja tuen piiriin. Tässä kehittämistyössäni edesautettiin nuoria saamaan useita palveluita sa-

masta paikasta. Samalla asukaspäivystyksessä pyrittiin lain mukaisesti matalan kynnyksen palveluiden tuottamiseen.

Kehittämistyöni jatkuu saman moniammatillisen työryhmän kesken alustavasti kesäkuuhun 2015 asti. Työryhmässä nousi esille tarve lähteä kehittämään nuorten asumiseen liittyviä haasteita syvemmin. On mielenkiintoista ja tärkeää saada olla mukana jatkoprosessissa työharjoitteluni puitteissa.

Omat resurssini ja aikataulun huomioon ottaen olen tyytyväinen kehittämistyöhön. Tätä kehittämistyötä tehdessä oma ammatti-identiteettini on vahvistunut ja koen kehittyneeni ammatillisesti hankkeen mukana. Moniammatillisen verkostotyön ja jalkautuvan palveluohjauksen tärkeys on vahvistunut omassa ajattelussani. Apua on todella vietävä sinne missä sitä tarvitaan. Omat vuorovaikutustaidotni ovat kehittyneet kehittämistyöni mukana. Oma roolini kehittämistyössä on ollut tiiminvetäjä, markkinoija, koordinoija, koolle kutsuja ja sihteeri. Mielestäni olen suoriutunut laaja-alaisesta roolistani ansiokkaasti.

Itseäni jäi osittain harmittamaan ryhmähaastattelutilanne, jossa käytiin työryhmän kanssa koko prosessin arviointia läpi. Haastattelutilanne olisi pitänyt tallentaa nauhurilla. Tässä tapauksessa kirjoitin tulokset paperille. Vaikka keskustelua oli helppo seurata ja kysyä tarkentavia kysymyksiä, olisi keskustelun nauhoittaminen ollut järkevää ja ammatillista. Tekstin kirjoittaminen samaa aikaa vie kuitenkin haastattelijan aikaa sekä haastateltavalla voi olla ulkopuolinen olo.

Ammatillinen kasvuni on linjassa sosionomin kompetensseihin peilaten. Kehittämistyöni vahvistaa eettistä osaamista pyrkimällä ennaltaehkäisemään huono-osaisuutta kuten asunnottomuutta tai asumiseen liittyviä haasteita. Kehittämistyössäni vahvistui asiakastyö, vaikka en ollutkaan mukana työntekijän roolissa. Asukaspäivystyksessä kävi nuoria joita ohjattiin eteenpäin moniammatillisen työryhmän avulla ja menetelmillä. Asukaspäivystyksessä korostui nuorten yksilöllisyys ja yksilölliset elämäntilanteet. Jokainen nuori kohdattiin arvokkaasti. Palvelujärjestelmän tunteminen vahvistui nuorten yksilöllisten palveluntarpeiden myötä. Yhteiskunnallista analysointia vahvisti tutustuminen eri hankkeisiin ja

lakeihin. Teoreettinen tietous lisääntyi merkittävästi tämän projektin myötä. Reflektiivistä kehittämis- ja johtamisosaamista pääsin toteuttamaan johtaessani tätä projektia. Kehittämistyöni on linjassa viimeaikaisten hankkeitten kuten etsivä nuorisotyö sekä Paavo II-hanke. Yhteisöllinen osaaminen ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen tulivat vahvasti esille toiminnallisessa osiossa (talkoot) nuorille sekä ylläpitäessäni ja koordinoidessani moniammatillista palveluohjauksellista verkostoa tässä kehittämissä. (Mäkinen, Raatikainen, Rahikka & Saarnio 2009, 19.)

Kun tila on saatu nyt kunnostettua asukkaiden yhteiseen hyötykäyttöön, olisi hienoa ideoida tilaan asukaspäivystyksen lisäksi nuorille muutakin aktiviteetteja. Toki tällaiset ovat aina resurssikysymyksiä, mutta verkostojen yhteistyöllä voisi olla mahdollista järjestää nuorille esimerkiksi peli-iltoja. Itse koen, että yhteisellä tekemisellä ja nuorten yhteen saattamisella on positiivisia vaikutuksia elämän mielekkyyteen sekä asumisen viihtyvyyteen. Ehkä yhteisellä tekemisellä ja olemisella, aikuisen läsnäololla, on myönteisiä vaikutuksia nuorten asumisen haasteissa sekä nuorten syrjäytymisen ehkäisemisessä.

Kehittämissä olen saanut käyttää omaa käytännön työn osaamista ja ammatillisuuttani hyödyksi. Vaikka kehittämissä on ollut kovin työntekijäkeskeinen, on nuoret olleet koko ajan työn punainen lanka ja kokonaisuuden keskiössä. Mielenkiintoista olisi saada palaute nuorilta nyt kun asukaspäivystys toiminta on ollut käynnissä noin vuoden ajan.

LÄHTEET

- Aaltonen Sanna, Berg Päivi & Ikäheimo Salla 2015. Kolme näkökulmaa syrjäytymiseen ja nuorten asemaan palvelujärjestelmässä. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Verkkojulkaisuja 84.
- Aaltonen Marjo, Ojanen Tuija, Vihunen Riitta & Vilén Marika 1999. Nuoren aika. Helsinki: WSOY.
- Anttila, Pirkko 2007. Realistinen evaluaatio ja tuloksellinen kehittämistyö. Helsinki: Akatiimi
- Alanen Olli & Kotkavuori Aapo 2014. Välittämisen ammattilaiset. Vamoksen käsikirja etsivään nuorisotyöhön. Helsingin diakonissalaitos. Libris Oy.
- Asunto ensin i.a. Sininauhasäätiön kotisivut.
http://www.asuntoensin.fi/asunto_ensin/irti_asunnottomuudesta/ennaltaehkaiseva_tyo. Viitattu 12.2.2015.
- Asunto ensin 2014. Ajankohtaista-> Paavoll 2012–2015. Julkaistu 15.12.2011.
http://www.asuntoensin.fi/asunto_ensin/info/ajankohtaista/paavo_ii_2012-2015.2937.news?1198_o=30
- Eduskunnalle laeiksi nuorisolain sekä opiskelijavalintarekisteristä ja ylioppilastutkintorekisteristä /
- Etusivu, opetus- ja kulttuuriministeriön verkkolehti. Etsivää ja jalkautuvaa työtä ->
<http://www.minedu.fi/etusivu/arkisto/2009/1501/etsiva.html>. Julkaistu 15.1.2009. Viitattu 29.1.2015
- Etusivu, opetus- ja kulttuuriministeriön verkkolehti a. Lasten ja nuorten yhteiskunnallinen hyvinvointi alkaa arjen hallinnasta. Jenni Similä. Julkaistu 10.5.2012.
<http://www.minedu.fi/etusivu/arkisto/2012/1005/teemapalsta.html?la=fi>. Viitattu 23.4.2015
- Hallituksen esitys eduskunnalle (2010) Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi nuorisolain sekä opiskelijavalintarekisteristä ja ylioppilastutkintorekisteristä annetun lain 5 §:n muuttamisesta. Viitattu 15.4.2015.
- Hirsjärvi Sirkka, Remes Pirkko & Sajavaara Paula 1997. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
- Isoherranen, Kaarina 2004. Moniammatillinen yhteistyö. Helsinki: WSOY.
- Juvonen, Tarja. 2010. Etsivä työ nuorten tukimuotona. Teoksessa Syrjäytymistä vastaan sosiaali- ja terveysalalla. 2010. Laine, Terhi & Hyväri, Susanna & Oikkonen-Vuokila, Päivi (toim.) Helsinki: Tammi.
- Järvenpään kaupunki i.a. Viitattu 15.4.2015. www.jarvenpaa.fi
- Kaartinen-Koutaniemi, Jaakko (toim.) 2012: Etsivässä työssä. Helsinki: LK-kirjat / Nuorten Keskus. Viitattu 29.1.2015.
- Kettunen Terttu, Ihalainen Jarmo & Heikkinen Hannele 2001. Monimuotoinen sosiaaliturva. Helsinki: Werner Söderström Osakeyhtiö
- Kilpeläinen, Päivi; Kostianen Eeva & Laakso Seppo 2015. Toiveet ja todellisuus – nuorten asuminen 2014. Suomen ympäristöministeriö. Helsinki: Edita Prima oy
- Laine, Terhi; Hyväri, Susanna & Vuokila- Oikonen, Päivi 2010. Mitä on syrjäytymisenvastainen työ? Teoksessa Laine, Terhi; Hyväri, Susanna & Vuokila- Oikonen, Päivi (toim.)2010. Syrjäytymistä vastaan sosiaali- ja terveysalalla. Helsinki: Tammi, 9-25.

- Laki nuoresta 27.1.2006/72. Viitattu 26.2.2015.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072#a72-2006>
- Laki tietojen luovuttamisesta etsivään nuorisotyöhön 7 c § 20.8.2010/693. Viitattu 26.2.2015.
https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072#a72-2006liitteet/Hallituksen_esitys_Eduskunnalle_laeiksi_nuorisolain_s_ekx_opiskelijavalintarekisteristx_
- Marttunen, Mauri, Huurre Taina, Strandholm Thea & Viialainen Riitta. Nuorten mielenterveyshäiriöt. Opas nuorten parissa työskenteleville aikuisille. Teoksessa Marttunen, Mauri; Huurre Taina, Strandholm Thea & Viialainen Riitta (toim.) 2013. Nuoruus ja mielenterveys. Terveysten ja hyvinvoinnin laitos. 7-13.
- Myrskylä, Pekka 2012. Eva Analyysi: Hukassa. Keitä ovat syrjäytyneet nuoret. Saatavissa:
<http://www.eva.fi/wpcontent/uploads/2012/02/Syrjaytyminen.pdf>
- Mäkinen Päivi, Raatikainen Eija, Rahikka Anne & Saarnio Tuula 2009. Ammatina sosionomi. Helsinki: WSOYpro Oy
- Nikander Timo 2009. Nuoret muuttavat omilleen yhä nuorempana. Hyvinvointikatsaus 2009 (1). Tilastokeskus. Helsinki.
- Nuori.fi i.a. viitattu 30.4.2015.
http://www.nuori.fi/toiminta/toiminta_suomessa/taloustaitohanke
- Nuorisoasuntoliitto 2014 a. Viitattu 15.4.2015. <https://www.nal.fi/binary/file/-/id/15/fid/989>
- Nuorisoasuntoliitto 2014 b. Viitattu 18.2.2015 <https://www.nal.fi/binary/file/-/id/15/fid/1041>
- Nuorisoasuntoliitto 2014 c. <https://www.nal.fi/fi/asunnon+hakijoille/>. Viitattu 20.2.2015.
- Nuorisoasuntoliitto 2014. Teoksesta; Asuminen osana nuorten syrjäytymisen ennaltaehkäisyä. Nuorten asunnottomuuden ennaltaehkäisyhanke 2012–2015. Koonnut Sanna-Mari Jokinen.
<https://www.nal.fi/binary/file/-/id/15/fid/961> viitattu 18.2.2015.
- Nuorisoasuntoliitto 2015 a. Nuorisoasuntoliiton ehdotuksia nuorten asumisen kehittämiseksi 2015. <https://www.nal.fi/binary/file/-/id/18/fid/1101/> . Viitattu 23.4.2015.
- Nuorisoasuntoliitto 2015. Nuorten asunnottomuuden ennaltaehkäisyhanke. <https://www.nal.fi/fi/nuorten+asunnottomuuden+ennaltaehkaisyhanke/>. Viitattu 21.2.2015.
- Nuorista Suomessa 2014. Suomen Nuorisoyhteistyö-Allianssi ry. Viitattu 15.4.2015. saatavissa <http://www.alli.fi/binary/file/-/id/665/fid/3410/>
- Nuorten syrjäytyminen 2013. Tietoa, toimintaa ja tuloksia? Eduskunnan tarkastusvaliokunnan julkaisu1/2013. Viitattu 29.1.2015.
<http://web.eduskunta.fi/dman/Document.phx?documentId=jz32213140909180.pdf>.
- Nuorten yhteiskuntatakuu 2013. Työ- ja elinkeinoministeriö. Työllisyys- ja yrittäjyysosasto.
- Nurmi, Jari-Erik. 2008. Nuoruusiän kehitys: etsintää, valintoja ja noidankehiä. Teoksessa: Lyytinen, Paula & Korkiakangas Mikko 2008. Näkökulmia kehityspsykologiaan kehityskontekstissaan. Julkaisu 1-7. Porvoo: Wsoy.

- Puuronen, Anne 2014. Etsivän katse. Etsivä nuorisotyö ammattina ja ammat-
tialan kehittäminen -näkökulmia käytännön työstä. Nuorisotutki-
musverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 144.
Raportti 15.3.2012. Viitattu 15.4.2015..
http://www.tem.fi/files/32290/TEMrap_8_2012.pdf
- Seikkula, Jaakko & Arnkil, Tom 2009. Dialoginen verkostotyö. Helsinki: Terve-
den -ja hyvinvoinnin laitos.
- Sosiaalihuoltolaki. 17.9.1998/710 www.finlex.fi/fi/lakiajantasa/1982/19820710.
Viitattu 27.4.2015.
- Stenvall, Jari & Virtanen, Petri. 2012. Sosiaali- ja terveystalouden uudistami-
nen. Kehittämisen mallit, toimintatavat ja periaatteet. Helsinki: Tie-
tosanoma.
- Suominen, Sauli & Tuominen, Merja 2007. Palveluohjaus, portti itsenäiseen
elämään. Helsinki: Profami oy.
- Takuusäätiö 2015. Tietoa veloista ->häätö-> [http://www.takuu-
saatio.fi/tietoa_veloista/haato/](http://www.takuu-
saatio.fi/tietoa_veloista/haato/). Viitattu 21.2.2015.
- Terveys- ja hyvinvoinninlaitos 2015a. Tilasto- ja indikaattoripankki SOTKA-
net. Viitattu 15.4.2015.
<http://uusi.sotkanet.fi/portal/page/portal/etusivu/hakusivu?group=219>
- Terveys- ja hyvinvoinninlaitos 2015b. Syrjäytyminen ja syrjäytymisen riskite-
kijät. Viitattu 27.4.2015.
- Terveys- ja hyvinvoinninlaitos 2011. Alaikäiset juovat entistä vähemmän,
mutta nuorten aikuisten juominen lisääntyy. Raitasalo Kirsimaria &
Jenni Simonen. Viitattu 29.4.2015. [http://thl32-
kk.lib.helsinki.fi/bitstream/handle/10024/100491/raitasalo.pdf?sequ
ence=1](http://thl32-
kk.lib.helsinki.fi/bitstream/handle/10024/100491/raitasalo.pdf?sequ
ence=1).
- Vantaan kaupunki 2015. Vantaan kaupungin kotisivut. [Www.vantaa.fi](http://www.vantaa.fi) -> osallis-
tu ja vaikuta ->
[http://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/e
mbeds/vantaawwwstructure/88110_Vaikuta_Vantaalla_perehdytta
mismateriaali.pdf](http://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/e
mbeds/vantaawwwstructure/88110_Vaikuta_Vantaalla_perehdytta
mismateriaali.pdf). s. 13 Vastaava asumisneuvoja Anne Kinni, Hel-
singin kaupunki
- Vehviläinen, Jukka 2002. Moniammatillinen nuorisotyö, yksinäisten sankareiden
ajasta tiimityöhön. Sarja C. Oppimateriaalit 2/2002. Humanistinen
ammattikorkeakoulu. Kauniainen; Nykypaino Oy.
- Vesterinen, Kirsi 2015. Sosiaaliohjaaja. Henkilökohtainen tiedonanto. Viitattu
28.2.2015.

LIITE 1 Talkoomainos joka talouteen

Tervetuloa talkoilemaan
TOURSTANA
22.5.klo 16.30 alk.

kuuva: http://jjembu.blogspot.fi/2011_01_01_archive.html

Tänä vuonna kannattaa ehdottomasti osallistua talkoisiin, sillä osallistuneiden kesken arvotaan 2 kpl Rehäkarhut ry:n lahjakorttia peruskurssille, arvo 120€ kpl, sekä 1 kpl öljyn+suodattimen vaihto (omat materiaalit) Järvenpään nuorisokeskuksen autopajalle.

Talkoissa mukana myös Järvenpään kaupungin etsivät nuorisotyöntekijät Hanna Lind ja Riia Venhola, sosiaalihojaja Ilona Ojala, sekä sosiaalityöntekijä Hanna Lahtinen, jotka liittyvät syksyllä toteutettavaan xxxxxkadun kohdistuvaan opinnäytetyöprojektiin. Saa tulla juttusille =)! Tervetuloa talkoilemaan ☺!!

*Aurinkoisin terveisin,
 Hanna Lind*

*sosionomi AMK-opiskelija
etsivä nuorisotyöntekijä
040 315xxxx
hanna.lind@jarvenpaa.fi*

LIITE 2 Kotiin jaettava mainos 1

Hei sinä xxxxxxxkatu x:n asukas!

Onko elämässäsi kaikki palaset kohdallaan? Tarvitsetko apua liittyen opiske-
luun, talouteen tai elämänhallintaan? Tuntuuko, että seinät kaatuu päälle? Onko
vuokrat rästissä? Painaako jokin?

kuva: http://veera-helmi.blogspot.fi/2013_09_01_archive.html

xxxxxxxkadun asukastiloissa (ensimmäinen kerros) puhaltaa uudet tuulet. Syyskuussa **11.9 2014** alkaen asukastiloissa aloittaa sosiaalityön ja etsivän nuorisotyön yhteishanke liittyen Hanna Lindin opinnäytetyöhön. **Asukasti-
loissa on joka toinen torstai klo 14-16 tavattavissa so-
siaaliohjaaja/sosiaalityöntekijä sekä etsivä nuorisotyön-
tekijä.** Tervetuloa juttelemaan sinun elämästäsi!

Lisätietoja

Hanna Lind, Diakonia-ammattikorkeakoulu Helsinki, hanna.lind@student.diak.fi

LIITE 3 Ovimainos

Hei sinä, torstaina asukastiloissa tärähtää!!

kuva: <http://www.pbglifestyle.com/wp-content/uploads/2011/01/pointing-fingers.jpg>

TORSTAINA 25.9 klo 14-16 paikalla sosiaalityöntekijä ja etsivä, tule ihmeessä juttelemaan jos jokin mieltä painaa, tai tule vaikka ei painaisikaan =)!

lisätietoja hanna.lind@student.diak.fi

LIITE 4 Kotiin jaettava mainos 2

Hei sinä!

Oletko jo huomannut, että kerhuhuoneessa on joka toinen torstai työntekijöitä paikalla teitä varten. Paikalla ovat asumisohjaajat klo 13-15, sekä sosiaalityöntekijä ja etsivä nuorisotyöntekijä klo 14-16.

Olet tervetullut paikalle keskustelemaan jos jokin askarruttaa, tai jos tarvitset apua eri hakemuksissa tai toimeentuloasiat huolettavat vai mietitkö opiskelemaan lähtemistä? Tule piipahtamaan 😊.

Seuraavat päivystykset ovat:

- 18.12 Torttua ja glögiä
- 8.1
- 22.1
- 5.2
- 19.2

Mukana toiminnassa;

Vastaava asumisohjaaja	Katja Mäki-Kuhna	050 436xxxx
Asumisohjaaja	Elina Kaikkonen	045 881xxxx
Etsivä nuorisotyöntekijä	Riia Venhola	040 315xxxx
Etsivä nuorisotyöntekijä	Jake Suikeli	040 315xxxx
Sosiaaliohjaaja	Ilona Ojala	040 315xxxx
Sosiaalityöntekijä	Hanna Lahtinen	040 315xxxx
Opiskelija	Hanna Lind	hanna.lind@student.diak.fi